

บทที่ 3

ความสับสนเกี่ยวกับตัวบุคคล

ธรรมบัญญัติหายไปจากอิสราเอล

ผมกำลังเดินหน้าศึกษาบทต่อไปโดยกำลังมุ่งไปในทิศทางที่จะนำเรากลับไปสู่พระวจนะของพระเจ้าในแบบที่ไม่เคยทำกันมาก่อน คำสอนของพระคัมภีร์ใหม่และที่จริงของพระคัมภีร์ทั้งเล่มได้หายไปหลายปีที่ผ่านมา แต่นี่ไม่ใช่เรื่องใหม่ในประวัติศาสตร์ของคริสตจักรหรือในประวัติศาสตร์ของอิสราเอล

ธรรมบัญญัติได้ให้ไว้กับประชากรอิสราเอลผ่านทางโมเสส และพวกเขาได้ดำเนินชีวิตตามธรรมบัญญัติซึ่งก็คือพระวจนะของพระเจ้าอยู่ช่วงหนึ่ง แต่ในท้ายที่สุดพระวจนะของพระเจาก็หายไปจากอิสราเอล จนกระทั่งปี 622 หรือ 621 ก่อนคริสตกาลในรัชสมัยของโยสิยาห์ที่คนอิสราเอลได้ค้นเจอสำเนาธรรมบัญญัติขณะซ่อมแซมพระวิหาร การที่ “ค้นเจอ” ธรรมบัญญัตินั้นเป็นเรื่องน่าประหลาดใจ เพราะใคร ๆ ก็คิดว่าคนอิสราเอลคงจะดำเนินชีวิตตามธรรมบัญญัติมาตลอด แต่ก็พบว่าในช่วงหนึ่งในประวัติศาสตร์ของอิสราเอลที่พระวจนะของพระเจ้าได้หายไปนาน และประชาชาติก็ถลำลึกขึ้นและลึกขึ้นไปไหว้รูปเคารพ

พระเจ้าจึงทรงพิโรธชนอิสราเอล ในศตวรรษที่หกพระวิหารได้ถูกทำลายและชนอิสราเอลก็ถูกเนรเทศ แต่ไม่ใช่ก่อนที่พวกเขาจะมีโอกาสครั้งสุดท้ายที่จะรู้พระวจนะของพระเจ้า โอกาสนั้นเกิดขึ้นเมื่อมีการค้นพบธรรมบัญญัติในรัชสมัยของโยสิยาห์ โยสิยาห์เป็นกษัตริย์ที่อายุน้อย (เขาเพิ่งจะอายุได้แปดปีเมื่อขึ้นครองราชย์) แต่มารดาของเขาได้สอนเขาเป็นอย่างดี และใจของเขาก็เต็มไปด้วยไฟแห่งความรักที่มีต่อพระเจ้าและต่อความจริง

โยสิยาห์มีคำสั่งให้ซ่อมแซมพระวิหารที่มีอายุสามร้อยกว่าปีหลังจากรัชสมัยของซาโลมอน ซึ่งโครงสร้างทุกส่วนตกอยู่ในสภาพทรุดโทรม ขณะกำลังซ่อมแซมและขุดลงไปตรงฐานของพระวิหารก็มีคนพบสำเนาของธรรมบัญญัติ เมื่อได้นำมาให้โยสิยาห์ดู ใจของเขาแทบแตกสลายคร่ำครวญว่า “เราไม่ได้ดำเนินชีวิตตามพระวจนะของพระเจ้า แล้วตลอดเวลาที่ผ่านมาพระวจนะของพระเจ้าไปอยู่

เสียชีวิตหรือ?” ไม่ได้มีการสอนธรรมบัญญัติในอิสราเอลอีกต่อไป และประชาชนก็กราบไหว้บaal พระของคนคานาอันยิ่งหนักขึ้น ๆ

การกราบไหว้พระบาอัล

แต่ในสภาพการณ์ทางศาสนาไม่ได้ง่ายอย่างนั้น พระบาอัล¹ เป็นพระที่กราบไหว้กันในอิสราเอล ก่อนที่จะกลายเป็นพระของชาวคานาอันที่อาศัยอยู่ในอิสราเอล อันที่จริงพระบาอัลเป็นที่นับถือกราบไหว้กันในอาณาบริเวณกว้างใหญ่ตั้งแต่บาบิโลนทางตะวันออก (ประเทศอิรักในปัจจุบัน) ไปจนถึงคาร์เธจ²ทางตะวันตก (ประเทศตูนิเซียในปัจจุบัน) การกราบไหว้พระบาอัลได้ครอบคลุมพื้นที่เกือบเท่ากับพื้นที่ตะวันออกกลางทั้งหมด ซึ่งเป็นพื้นที่ของชาวมุสลิมในปัจจุบัน ตั้งแต่ประเทศอิรักไปจนถึงประเทศตูนิเซีย

บาอัลเป็นพระของภูมิภาคอันกว้างใหญ่นี้ หรือพูดให้ชัดขึ้นก็คือมีพระบาอัลอยู่มากมาย มีผู้คนกราบไหว้พระหลากหลายมากมายที่พวกเขาเรียกว่าบาอัล ซึ่งเป็นชื่อเรียกทั่วไปที่หมายถึง “เจ้านาย” (lord) นอกจากนี้พระบาอัลยังเป็นที่นับถือในอิสราเอลด้วย เพราะชาวอิสราเอลก็คิดว่าพระเจ้าเป็นองค์เจ้านายของพวกเขา ความสับสนของการใช้คำทำให้ชาวอิสราเอลนั้สการเจ้านายหรือพระบาอัล ผิดองศ์ได้ง่าย ๆ

ทุกวันนี้เราก็เผชิญปัญหาอย่างเดียวกันในเรื่องความสับสนเกี่ยวกับคำเรียก “Lord” (องค์ผู้เป็นเจ้า หรือ องค์เจ้านาย) คำภาษากรีกสำหรับ “Lord” ก็คือ κύριος ที่อาจหมายถึงพระยาห์เวห์ หรืออาจหมายถึงพระเยซู หรืออาจหมายถึงใครก็ได้ที่เป็นเจ้านายหรือเป็นนาย ในพระคัมภีร์ใหม่ก็เรียกเจ้าของทาสว่า κύριος (lord) นอกจากนี้ยังเป็นคำเรียกที่สุภาพเหมือนกับคำว่า “ท่าน” (Sir) หรือ “คุณ” (Mister) บางครั้งพระเยซูก็ถูกเรียกว่า “Lord” ในความหมายนี้ และในตัวอย่างคำเรียกแบบนี้ในพระคัมภีร์ภาษาอังกฤษบางฉบับจะใช้คำว่า “ท่านเจ้าคะ หรือ นายเจ้าข้า” (Sir) แต่ถ้าคุณดูที่ข้อความภาษากรีก คุณจะเห็นว่ามาจากคำ κύριος (Lord) คำเดียวกัน

เรื่องความสับสนในการใช้คำนั้น ปัจจุบันเราก็อยู่ในสถานการณ์ที่คล้ายกับสมัยของโยลียาห์ที่ธรรมบัญญัติของโมเสสได้หายไป ผมอยากให้เห็นการค้นคว้าเรื่องธรรมบัญญัติและการนั้สการพระยาห์เวห์ที่อยู่ดี ๆ ก็หายไป เนื่องจากพระยาห์เวห์ก็ถูกเรียกว่า “องค์ผู้เป็นเจ้า หรือ องค์เจ้านาย”

¹ “บาอัล” เป็นคำฮีบรู (“בַּעַל”) ใช้เรียกพระของคนคานาอันและคนฟินิเซีย คำนี้หมายถึง “ผู้เป็นเจ้านาย หรือผู้เป็นเจ้าของ หรือพระของคนนอกศาสนา” (ความหมายจากพจนานุกรมของสตรอง) พระคัมภีร์ฉบับภาษากรีกจะใช้ทับศัพท์ว่า “Βαάλ” (บาอัล) ตามคำฮีบรู พจนานุกรมของสตรองให้ความหมายคำ “Baal” ว่า “lord” ในข้ออ้างอิงจากโรม 11:4 (ผู้แปล)

² Carthage

ด้วย นี่จึงทำให้เกิดความสับสนระหว่างพระยาห์เวห์กับบรรดาพระเทียมเท็จที่เรียกว่าบาอัล ซึ่งเป็นคำที่หมายถึง “lord” ในภาษาฮีบรูด้วย เราจำเป็นต้องกำหนดความหมายของคำที่เราใช้ให้ชัดเจน ถ้าเราอยากให้อธิษฐานผิดพลาดหมดไป

โยลียาห์รำไห้เมื่อเขาเห็นหนังสือธรรมบัญญัติ และใจของเขาคลายเมื่อรู้ความจริงว่าพระคำของพระเจ้าเพียงจะปรากฏขึ้นอีกครั้งก็เมื่อมาถึงในรัชสมัยของเขา แต่นี่ก็ไม่ใช่เรื่องบังเอิญ เพราะหากหนังสือธรรมบัญญัติปรากฏตัวขึ้นในรัชสมัยของกษัตริย์องค์อื่น ๆ หนังสือธรรมบัญญัติก็อาจถูกโยนเข้ากองไฟไปแล้วก็เป็นได้ พระเจ้าทรงเห็นดีว่าพระบัญญัติควรให้ค้นพบเมื่อโยลียาห์เป็นกษัตริย์ของอิสราเอล ในประวัติศาสตร์อันยาวนานของอิสราเอลนั้น มีกษัตริย์ที่ดีเพียงสามพระองค์เท่านั้น คือ ดาวิด เฮเซคียาห์ และโยลียาห์

ก่อนหน้านี้อิสราเอลมีความพยายามที่จะปฏิรูปเพื่อช่วยชาวอิสราเอลจากการนมัสการบรรดาพระบาอัล (Baalim เป็นคำพหูพจน์ของ “Baal” ในภาษาฮีบรู) มีพระมากมายและผู้เป็นเจ้ามากมายในอิสราเอล เมื่อเปาโลพูดถึง “มีพระเจ้าและองค์ผู้เป็นเจ้ามากมาย” (1 โครินธ์ 8:5) เขาไม่ได้พูดถึงคนต่างชาติเท่านั้น เขายังนึกถึงสภาพที่น่าเศร้าทางศาสนาในประวัติศาสตร์ฮีบรูโบราณด้วย

เฮเซคียาห์ได้ทำลายปูชนียสถานสูงทั้งหลายที่มีการกราบไหว้พระบาอัล หรือบรรดาผู้เป็นเจ้าทั้งหลาย หรือบรรดาพระทั้งหลายบนแท่นบูชาที่สร้างที่นั่น แต่เมื่อเฮเซคียาห์ล่วงลับไป อิสราเอลก็ตกต่ำลงจนกระทั่งมีการฟื้นฟูในรัชสมัยของโยลียาห์ แต่ก็น่าเสียดายที่แม้จะมีการฟื้นฟูเพียงช่วงสั้น ๆ เพราะโยลียาห์เป็นกษัตริย์ที่อายุค่อนข้างน้อยจึงขาดสติปัญญาในการจัดการกับสถานการณ์ที่ยุ่งเหยิง เมื่อฟาโรห์เนโค³ของอียิปต์เดินทัพขึ้นเหนือเข้าโจมตีอัสซีเรียและมหาอำนาจอื่น ๆ โยลียาห์คิดว่านี่จะเป็นภัยคุกคามต่ออิสราเอลและอาณาจักรยูดาห์ เขาจึงทำสิ่งผิดพลาดอย่างร้ายแรงที่ต่อสู้กับฟาโรห์เนโค เขานำกองทัพที่เทียบเท่าหยิบมือเข้าสู่กับกองทัพอียิปต์ที่ชำนาญศึก โยลียาห์จึงถูกฆ่าตายในการสู้รบ

สิ่งนี้นำไปสู่การล่มสลายของการปฏิรูปของเขา โยลียาห์ทำสิ่งดีมากมายในรัชสมัยของเขา โดยทำลายปูชนียสถานสูงทั้งหลายที่มีการกราบไหว้พระเทียมเท็จ เขารื้อฟื้นให้นำธรรมบัญญัติกลับมาใช้ใหม่และให้มีเทศกาลปัสกาขึ้นใหม่ นั่นคือสภาพจิตวิญญาณของอิสราเอลซึ่งกำลังจะล่มสลายอย่างสิ้นเชิง ที่แม้แต่เทศกาลปัสกาก็ต้องถูกรื้อฟื้นขึ้นมาใหม่ โยลียาห์นำการปฏิรูปที่ดีมาก แต่เขาก็กลับก้าวพลาด เราจะต้องไม่ก้าวพลาดในชีวิต เราจะต้องแน่ใจว่า สิ่งที่เรากำลังทำอยู่นั้นอยู่ในพระประสงค์ของพระเจ้า

³ Pharaoh Neco

โยลียาห์สิ้นชีวิตในสมรภูมิเมกิดโดที่มีชื่อเสียง ในหนังสือวิวรณ์เรียกเมกิดโดว่า “อารมาเกตโดน”⁴ ในภาษากรีกคำ “อาร” (ar) ในคำ “อารมาเกตโดน” (Armageddon) จะทับศัพท์จาก “ฮา” (ha) ของภาษาฮีบรูเพราะภาษากรีกไม่มีอักษร “ฮ” (h) ขึ้นต้น ตัวที่ใกล้เคียงที่สุดจึงเป็น “อ” (a) ที่มีเสียงหนัก ดังนั้น “อารมาเกตโดน” (Armageddon) จึงเหมือนคำภาษาฮีบรูว่า “ฮารมาเกตโดน” (Har-mageddon) ซึ่งหมายถึงภูเขาเมกิดโด (“har” หมายถึง “เนินเขา” หรือ “ภูเขา” ในภาษาฮีบรู) การสู้รบเกิดขึ้นที่เมกิดโด หรือฮารเมกิดโด ซึ่งก็คือภูเขาเมกิดโด ผู้ที่เคยไปเที่ยวชมภูเขาเมกิดโด แถบไฮฟาในปัจจุบัน จะเรียกที่นี่ว่าเนินสูง ไม่ใช่ภูเขา เนินสูงนี้เตี้ยกว่ายอดเขาที่ปกคลุมด้วยหิมะในทวีปอื่น ๆ มาก แต่ในอิสราเอลจะถือว่าเป็นภูเขา

หลังจากที่โยลียาห์ถูกฆ่าตายในการสู้รบ ก็ได้มีการไว้มากครั้งใหญ่ในอิสราเอล ประชาชนรำให้เหมือนรำให้ให้กับบุตรชายของตนเอง (2 พงศาวดาร 35:24-25) เมื่อโยลียาห์ล่วงลับไป อิสราเอลก็ไม่มีผู้นำทางจิตวิญญาณ และการฟื้นฟูทางจิตวิญญาณของเขาก็พังทลายลงทันที ธรรมเนียมปฏิบัติจึงได้ถูกลืมอีกครั้งหนึ่ง และพระพิโรธของพระเจ้าก็มาถึงอิสราเอล หลังจากนั้นไม่นานก็ไม่มีชนชาติอิสราเอลหลงเหลืออยู่อีก และประชาชนก็ถูกเนรเทศตามคำเผยวณะที่ว่า จะต้องถูกกวาดต้อนไปเป็นเชลยเจ็ดสิบปี หลังจากนั้นคนที่เหลืออยู่จะกลับมายังอิสราเอล ทั้งหมดนั้นคือประวัติศาสตร์

มันสายเกินไปไหม?

ประเด็นของผมนั้นก็คือความจริงหรือการเปิดเผยจากพระเจ้านั้นอาจถูกลืมได้ หลังจากที่ธรรมเนียมปฏิบัติได้ให้ไว้ทางโมเสสและก็หายไปจากอิสราเอลในที่สุด มีการรื้อฟื้นขึ้นมาระยะหนึ่งแต่ถึงตอนนั้นมันก็สายเกินไปตามที่นักวิเคราะห์และนักประวัติศาสตร์บางคนได้ตั้งข้อสังเกตไว้ อิสราเอลเสื่อมลงอย่างมากในช่วงหลายปีที่ไม่สามารถจะรักษาความจริงไว้ได้อีกต่อไปและไม่นานประเทศชาติก็พังพินาศลง เรื่องทั้งหมดนี้ได้ถูกบันทึกไว้ในพระคัมภีร์เดิมเพื่อสอนเรา

ดังนั้นสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบันจึงไม่ใช่เรื่องใหม่ เมื่อสองพันปีที่แล้ว ความจริงฝ่ายวิญญาณได้ถูกเปิดเผยในพระเยซูคริสต์เพื่อความรอดของมวลมนุษย์ ถึงกระนั้นภายใน 100 หรือ 150 ปี ความจริงฝ่ายวิญญาณนี้ก็รับอิทธิพลผิด ๆ จากหลักคำสอนของคนต่างชาติ และจากนั้นความจริงนี้ก็สูญหายไปประมาณ 1800 ปีที่ผ่านมา โดยพระคุณของพระเจ้าที่ความจริงนี้กำลังถูกค้นพบอีกครั้งในสมัยของเราก็เป็นได้ แต่มันจะสายเกินไปสำหรับเราเช่นเดียวกับอิสราเอลไหม? ชาวอิสราเอล

⁴ Megiddo หรือ Armageddon

ปลาบปลื้มที่ได้เห็นความเป็นกษัตริย์ที่ดีในโยลียาห์ แต่การปฏิรูปของพระองค์มาช้าเกินไป เพราะถึงตอนนั้นผู้คนก็ไม่เห็นความจริงฝ่ายวิญญาณอีกต่อไป

ครั้งนี้จะสายเกินไปหรือไม่ก็มีแต่องค์ผู้เป็นเจ้าของที่ทรงรู้ นั่นไม่ใช่ความรับผิดชอบของเรา ความรับผิดชอบของเราก็คือ บอกคุณว่าองค์ผู้เป็นเจ้าของได้ประทานความจริงนี้แก่เราอีกครั้ง ไม่ว่าคนทั้งหลายจะยอมรับหรือปฏิเสธ นั่นก็เป็นเรื่องระหว่างพวกเขากับองค์ผู้เป็นเจ้าของ ในยุคสุดท้ายนี้ มันอาจสายเกินไปสำหรับคริสตจักร แต่เรายังคงหวังว่าคริสตจักรจะได้รับการเปลี่ยนแปลงโดยพระคุณของพระเจ้า

การประกาศข่าวประเสริฐกับชาวมุสลิม

การประกาศอื้อซ่า⁵ (ชื่อโครงการประกาศข่าวประเสริฐกับชาวมุสลิม) ซึ่งเป็นผลมาจากการทรงนำและแผนการณ์ขององค์ผู้เป็นเจ้าของสำหรับคริสตจักรของเรา จุดประสงค์ไม่ใช่เพื่อจะประกาศข่าวประเสริฐกับคริสเตียนแต่เพื่อประกาศข่าวประเสริฐกับชาวมุสลิม ผมไม่ได้สนใจที่จะประกาศกับคริสเตียนเว้นแต่ว่าองค์ผู้เป็นเจ้าของจะทรงนำผมอย่างชัดเจนให้ทำเช่นนั้น ซึ่งตอนนี้ผมยังไม่ได้รับการทรงนำ ผมแค่ทำตามการทรงนำและแผนการณ์ของพระองค์ตามแต่จะทรงนำไปทางไหน แม้ว่าจะเป็นการประกาศกับชาวมุสลิมโดยมีจุดประสงค์เพื่อทำให้บรรดาคริสเตียนอิจฉาก็ตาม เช่นเดียวกับแผนการณ์ของเปาโลที่ประกาศกับชาวต่างชาติเพื่อทำให้ชาวยิวอิจฉา เปาโลทำให้พวกเขาอิจฉาไหม? ก็ไม่เลย ผมไม่รู้ว่า เราจะทำให้บรรดาคริสเตียนอิจฉาหรือเปล่า นั่นอยู่ในพระหัตถ์ขององค์ผู้เป็นเจ้าของ แต่เปาโลประสบความสำเร็จอย่างมากในการประกาศพระคำของพระเจ้า ซึ่งแพร่หลายอย่างรวดเร็วในหมู่คนต่างชาติที่ไม่เป็นอย่างนั้นในหมู่ชาวยิว ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อเปาโลและบรรดาผู้รับใช้คนสำคัญๆ ของพระเจ้าล่องลับไป ในที่สุดพวกคริสเตียนต่างชาติก็ได้บิดเบือนพระคำของพระเจ้าเต็มที่เช่นเดียวกับที่ชาวยิวได้บิดเบือนธรรมเนียมปฏิบัติที่ให้ไว้กับพวกเขาผ่านทางโมเสสในช่วงแรกๆ

พระเจ้าทรงเห็นควรว่าประวัติศาสตร์ของอิสราเอลถูกบันทึกไว้และคงอยู่เพื่อจะสั่งสอนเรา จงดูพันธกิจของเปาโลต่อคนต่างชาติเป็นแบบอย่าง ที่นำพระคำของพระเจ้าไปยังโลกของคนต่างชาติเป็นผลสำเร็จ เราอาจจะเห็นพระคำของพระเจ้าไปถึงโลกอาหรับในช่วงชีวิตของเราก็เป็นไปได้ บางทีไฟจะถูกจุดขึ้นก็ได้ สิ่งที่ยิ่งใหญ่ที่สุดที่อาจเกิดขึ้นได้ คือที่พระคำของพระเจ้าจะไปถึงชาวอาหรับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์อิสลาม สิ่งนี้ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน แต่มันอาจเป็นผลสำเร็จในยุคของเราโดยพระคุณของพระเจ้า เมื่อถึงเวลานั้นความรับผิดชอบของเราก็หมดลง

⁵ Isa Movement

เมื่อก่อนผมคิดว่าพระเยซูอาจเสด็จกลับมาในปี 2006 หรือ 2007 แต่แล้วผมก็นึกถึงที่องค์ผู้เป็นเจ้าของได้ตรัสไว้ว่า “และข่าวประเสริฐเรื่องแผ่นดินของพระเจ้านี้จะถูกประกาศออกไปทั่วโลก เพื่อเป็นคำพยานแก่ทุกประชาชาติ และที่สุดปลายจะมาถึง” (มัทธิว 24:14 ฉบับ ESV) ความจริงที่น่าเศร้าก็คือข่าวประเสริฐยังไปไม่ถึงประเทศส่วนใหญ่ แม้จะมีประเทศอาหรับอยู่มาก แต่ก็ไม่มีสักประเทศที่ข่าวประเสริฐไปถึง และสามารถพูดได้แบบเดียวกันว่า ข่าวประเสริฐยังไปไม่ถึงชาวมุสลิม 1.3 พันล้านคนในโลก (จากสถิติล่าสุด)

ด้วยพระเมตตาของพระเจ้า บางทีผู้ที่ไม่มีโอกาสได้รู้เรื่องเกี่ยวกับพระเยซู หรือที่ศาสนาอิสลามเรียกพระองค์ว่า “อีซา” หรือรู้เรื่องสำคัญๆที่พระยาห์เวห์ได้ทรงกระทำผ่านทางพระเยซู พวกเขาจะได้รับโอกาสสุดท้ายก่อนจะสิ้นยุคก็เป็นได้ ถึงเวลานั้นพระกิตติคุณก็จะไปถึงทุกๆประชาชาติ แต่ถ้าสภาพของคริสเตียนและข่าวประเสริฐที่ประกาศออกไปเป็นอย่างในทุกวันนี้ละก็ ข่าวประเสริฐคงจะไม่มีวันไปถึงโลกมุสลิมได้เลย ความเชื่อของคริสเตียนไม่ได้เข้าถึงชาวมุสลิมในช่วง 1,300 ปีที่ผ่านมาและจะไม่มีทางทำสำเร็จ จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงอย่างแท้จริงเสียก่อน ก่อนที่ภารกิจการนำข่าวประเสริฐไปถึงชนทุกประชาชาติจะสำเร็จได้ นั่นคือภารกิจของคุณและผม

ที่กล่าวมาข้างต้นคือบทนำของผมสำหรับบทนี้ ผมได้พูดครอบคลุมประเด็นสำคัญบางประการเพื่อให้คุณมีกรอบความคิดกว้างขึ้นในการศึกษาของเราเกี่ยวกับความเชื่อพระเจ้ามีเพียงองค์เดียว

การสถิตอยู่ใกล้ๆของพระเจ้า

ก่อนอื่นเราได้ข้อสรุปจากสองบทที่ผ่านมา ในบทแรกผมได้พูดถึงพระลักษณะของพระยาห์เวห์ผู้ทรงสร้างมนุษย์เพื่อให้มีสัมพันธภาพกับพระองค์ และผู้ที่ยังมาเดินในสวนเพื่อพูดคุยกับเขา พระเจ้าทรงอยู่ใกล้ๆและทรงมีความห่วงใยโลกนี้อย่างใกล้ชิด แต่ในปรัชญากรีกและในศาสนศาสตร์ของคริสเตียนได้ให้ภาพพระเจ้าว่าอยู่สูงเหนือฟ้าสวรรค์เกินกว่าจะมาเกี่ยวข้องโดยตรงกับมนุษย์ได้ โดยเชื่อกันว่าพระเจ้าจึงต้องให้มีบุคคลที่สองมาเชื่อมกลางระหว่างพระเจ้ากับเราเพื่อเป็นคนกลางระหว่างสองฝ่าย แต่เราไม่ได้เห็นแบบนั้นในพระคัมภีร์เดิม เราจำเป็นต้องแก้ไขความคิดของเราเกี่ยวกับพระเจ้าเสียใหม่ และไม่นำเอาแนวคิดของเราแบบคนต่างชาติเข้ามาใส่ในพระคัมภีร์

คุณอาจสงสัยว่าทำไมในบทแรกผมจึงบอกคุณถึงเรื่องราวจากพระคัมภีร์เกี่ยวกับพระยาห์เวห์ พระคัมภีร์เดิมบอกเราถึงบางสิ่งที่เราไม่คุ้นหูเกี่ยวกับพระเจ้า แต่คุณอาจรู้สึกว่ามีบางอย่างที่คุ้นหูควบคู่ไปกับสิ่งที่ไม่คุ้นหู เรื่องราวเกี่ยวกับพระยาห์เวห์ฟังดูคุ้นหูสำหรับเรา เพราะเรื่องเหล่านั้นทำให้เรานึกถึงพระเยซูผู้ทรงดำเนินอยู่บนโลกนี้ และผู้ที่ตรัสและคลุกคลีกับผู้คน แม้กระทั่งเรียกผู้คนให้ติดตามพระองค์

พระคัมภีร์กล่าวว่าพระยาห์เวห์ทรงทำเสื่อให้อาדםกับเอวา แต่เรารู้สึกว่านี่ไม่ใช่งานที่พระเจ้าผู้สูงสุดและผู้อยู่ไกลลิบจะทรงทำ แต่ตามพระคัมภีร์แล้ว นั่นคือสิ่งที่พระองค์ได้ทรงทำ ถ้าเรามีสายที่มองเห็นและหูที่ได้ยิน เราจะพบรายละเอียดที่สำคัญมากมายเกี่ยวกับพระเจ้าอยู่ทั่วพระคัมภีร์ พระยาห์เวห์ทรงเป็นผู้ที่ปิดประตูเรือเพื่อให้โนอาห์และครอบครัวที่อยู่ข้างในจะรอดปลอดภัย เมื่อโมเสสสิ้นชีวิตบนภูเขา พระยาห์เวห์ก็ทรงฝังเขา แม้ชาวยิวเองก็ยังยอมรับได้ยาก ในการตีความของชาวยิว นั้น ทูตสวรรค์ของพระยาห์เวห์เป็นผู้ฝังโมเสส แม้แต่ชาวยิวก็ยังมีปัญหาเรื่องการสถิตอยู่ใกล้ ๆ ของพระเจ้า และไม่ได้พ้นจากอิทธิพลแนวคิดแบบกรีกเรื่องการสถิตอยู่ไกลโพ้นของพระเจ้า

ทำไมเราจึงรับคำที่พระคัมภีร์กล่าวตรง ๆ ไม่ได้? ทำไมเราจึงต้องใส่ความคิดที่มีอคติของเราเองให้กับพระวจนะของพระเจ้า? ถึงแม้จะมีข้อความที่ชัดเจนจากพระคัมภีร์ แต่เราก็ไม่สามารถเชื่อได้ว่าพระเจ้าจะทรงฝังศพโมเสสและให้พระหัตถ์ของพระองค์เปโระเปื้อน หรือจะทรงปิดประตูเรือหรือว่านั่นจะเป็นทูตสวรรค์ที่ทำเช่นกัน?

ในเรื่องราวเหล่านี้เรารับรู้บางสิ่งที่คุ้นหูควบคู่ไปกับสิ่งที่ไม่คุ้นหู เพราะพระยาห์เวห์ทรงทำสิ่งที่ทำให้เรานึกถึงสิ่งที่พระเยซูทรงทำ ขณะที่เหล่าสาวกของพระองค์ออกไปจับปลา พระเยซูทรงเริ่มก่อกองไฟด้วยพระหัตถ์ของพระองค์ และทรงทำอาหารเข้าให้พวกเขา เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นหลังการฟื้นคืนพระชนม์ของพระองค์ การที่พระเยซูผู้ฟื้นคืนพระชนม์จะมาทำอาหารให้เหล่าสาวกของพระองค์นั้นเตือนเราให้นึกถึงสิ่งที่พระยาห์เวห์ทรงทำในพระคัมภีร์เดิม เรารู้สึกว่าพระเยซูน่าจะเป็นผู้ที่ทำสิ่งแบบนี้ก็เพราะว่า “บุตรมนุษย์ไม่ได้มาเพื่อรับการปรนนิบัติ แต่มาเพื่อจะปรนนิบัติ” (มัทธิว 20:28 เปรียบเทียบฟิลิปปี 2:7)

ในขณะที่เดียวกันเรื่องราวในพระคัมภีร์เดิมก็ฟังดูไม่คุ้นหูสำหรับเรา เพราะเราเองไม่อยากจะเชื่อว่าพระเจ้าพระบิดาจะมาทำอะไรที่ติดดินแบบนี้ ถ้าเป็นพระเยซูล่ะก็ใช่ แต่ถ้าเป็นพระบิดานะไม่ใช่ พระบิดาทรงอยู่ไกลลิบและสูงส่งในสวรรค์ ฉะนั้นคงจะเป็นพระเยซูที่เสด็จเข้ามาในโลกและทำสิ่งที่ติดดินแบบนี้ คริสเตียนบางคนยังอาจสรุปด้วยซ้ำว่า พระเยซูเป็นผู้ที่พูดคุยกับอาดัมและเอวาในสวน หรือเป็นผู้ที่ปิดประตูเรือ หรือเป็นผู้ที่ฝังศพโมเสส เพราะพระเยซูทรงทำสิ่งคล้าย ๆ กันนี้ในพระคัมภีร์ใหม่ เราช่างใส่ความคิดของเราให้กับพระคัมภีร์เดิมได้ง่ายจริง ๆ

พระยาห์เวห์เสด็จเข้ามาในโลก

เราจะเห็นในบทที่สองว่าพระองค์ผู้เสด็จเข้ามาในโลกนั้นไม่ใช่ใครอื่น แต่เป็นพระยาห์เวห์ เราพบว่าความจริงในพระคัมภีร์นี้น่าตกใจและเข้าใจยาก แต่เมื่อผมยังคงคิดถึงเรื่องนี้ผมก็ยังประหลาดใจ เพราะความจริงในเรื่องนี้สอดคล้องกับพระลักษณะของพระเจ้าที่เปิดเผยไว้ในพระคัมภีร์เดิม การ

เสด็จเข้ามาในโลกนี้แหละเป็นสิ่งที่พระเจ้าจะทำ แต่ความคิดความเข้าใจของเราได้ถูกล้างสมองจนเชื่อว่า งานแบบนี้ได้ถูกถ่ายโอนไปให้พระเยซู ในความคิดของเราแล้วพระยาห์เวห์จะไม่เสด็จเข้ามาในโลก แต่จะเป็นพระเยซูที่จะเสด็จมา เราคิดแบบนี้แม้ว่าจะไม่มีการสนับสนุนจากพระคัมภีร์ในการตีความเช่นนี้ของผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ เพราะไม่มีที่ไหนเลยในพระคัมภีร์เดิม ที่เราจะพบพระองค์ที่สองหรือที่พระองค์ที่สามที่เป็นพระเจ้า พระยาห์เวห์ทรงเป็นพระเจ้าเดียวและเพียงผู้เดียวเท่านั้น และความจริงนี้ก็ได้รับการยืนยันอีกครั้งจากพระเยซู⁶

เราจะยอมรับความคิดนี้ไม่ได้หรือ ว่าในการเฉลิมฉลองคริสต์มาสนั้น ผู้ที่เสด็จเข้ามาในโลกคือพระยาห์เวห์ ไม่ใช่ใครอื่นเลย? ทำไมเราจึงจะยืนยันกรานว่าพระเจ้าผู้ทรงมหิทธิฤทธิ์ พระบิดาในสวรรค์ และองค์สันติราชในอิสยาห์ 9:6 นั้นไม่ใช่พระยาห์เวห์? เราตั้งพระเยซูให้เป็นพระบิดาในสวรรค์อย่างน่าขบขัน ที่พระบุตรก็คือพระบิดา และพระบิดาก็คือพระบุตร นั่นคือความหมิ่นเหม่และความสับสนของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ

ถ้าดูตามมาตรฐานของพระคัมภีร์เดิมแล้ว เราได้มาถึงจุดที่เราอาจถูกกล่าวหาว่าไหว้รูปเคารพ เราไว้มันจะติเตียนชาวยิวว่าไหว้รูปเคารพและกราบไหว้พระอื่น ๆ แต่เราเองก็ได้ทำอย่างเดียวกันนั้นมาตลอดชีวิตคริสเตียนของเรา โดยพระคุณของพระเจ้าที่ตอนนี้ผมเริ่มเห็นถึงความร้ายแรงของความยุ่งเหยิงในฝ่ายวิญญาณที่เราเผชิญอยู่ในแบบที่ผมมองไม่เห็นมาก่อนเลย แม้แต่ปีที่ผ่านมา

ในบทที่สอง เราได้ดูการเปิดเผยอันน่าอัศจรรย์ ที่พระยาห์เวห์เองได้เสด็จเข้ามาในโลก มาถึงตอนนี้พระคัมภีร์เดิมหลายตอนเริ่มจะสอดคล้องกันแล้ว และเราจะเห็นว่าอิสยาห์ 9:6⁷ ไม่ได้หมายถึงพระเจ้าพระองค์ที่สองหรือพระองค์ที่สามแต่อย่างใด เราสามารถจะบิดเบือนชื่อเรียกต่างๆของพระเจ้าในอิสยาห์ 9:6 ให้มาเป็นชื่อเรียกของมนุษย์ได้ หรือว่าเราจะยอมรับชื่อเรียกเหล่านั้นตามที่ปรากฏอยู่ ว่าเป็นชื่อเรียกของพระเจ้าพระยาห์เวห์และไม่มีผู้ใดอื่นอีก

อีกประการหนึ่งคำว่า “องค์”⁸ ใน “องค์สันติราช” (Prince of Peace) ไม่ได้มีความหมายอย่างที่ภาษาอังกฤษหมายถึงว่าเป็นราชบุตรของกษัตริย์ คำภาษาฮีบรูนี้หมายถึง “ผู้ปกครอง” ด้วยเหตุนี้ถ้อยคำนี้จึงควรจะแปลว่า “ผู้ปกครองแห่งสันติ” (Ruler of Peace)

ส่วน “ที่ปรึกษามหัตถ์จรรย” คุณคงจำได้ว่าเมื่อทูตของพระเจ้ามาปรากฏกับมาโนอาห์และภรรยาของเขา มาโนอาห์ได้ถามชื่อของท่าน และทูตสวรรค์ของพระเจาก็ตอบว่า “ถามชื่อเราทำไม ชื่อเรามหัตถ์จรรยเกินความเข้าใจของเจ้า” (ผู้วินิจฉัย 13:18) ทูตสวรรค์ของพระเจ้าที่ปรากฏนี้ก็ไม่ใช่ใคร

⁶ มาระโก 12:29 พระเยซูจึงตรัสตอบคนนั้นว่า “โอ ชนอิสราเอล จงฟังเถิด องค์พระผู้เป็นเจ้าของเราเป็นพระเจ้าองค์เดียว”

⁷ อิสยาห์ 9:6 “และเขาจะขนานนามของท่านว่า ที่ปรึกษามหัตถ์จรรย พระเจ้าผู้ทรงมหิทธิฤทธิ์ พระบิดาในสวรรค์ และองค์สันติราช”

⁸ “Prince” หมายถึง “ผู้นำ ผู้ครอง ผู้ปกครอง” (ผู้แปล)

อื่น แต่เป็นพระยาห์เวห์ที่ปรากฏพระองค์ในรูปร่างมนุษย์ สิ่งที่เราได้ทำในความเชื่อในตรีเอกานุภาพก็คือว่า สิ่งที่พระยาห์เวห์ทรงเป็นนั้นได้ถูกถ่ายโอนทั้งหมดไปให้กับพระเจ้าพระองค์ที่สอง

ในบทเหล่านี้ ผมไม่ได้กำลังเน้นเรื่องของศาสนศาสตร์หรือวิชาการ แต่เน้นความสัมพันธ์ของเรา กับพระเจ้า ซึ่งขึ้นอยู่กับการที่เราเชื่อฟังพระองค์ หากเราไม่เชื่อฟังพระเจ้า เราก็จะไม่มีความสัมพันธ์ กับพระองค์ แต่การที่จะเชื่อฟังพระเจ้านั้น เราต้องรู้ว่าอะไรคือความจริงที่เราต้องเชื่อฟัง

ความสับสนของคำที่ใช้

บทก่อนเราได้ดูมาระโก 12:28-30 ที่ธรรมจารย์ถามพระเยซูถึงบัญญัติข้อสำคัญที่สุด พระเยซู ตรัสตอบโดยอ้างเฉลยธรรมบัญญัติ 6:4 ว่า “จงฟังเถิด โอ คนอิสราเอล องค์พระผู้เป็นเจ้าของเราทรง เป็นพระเจ้าองค์เดียว”⁹ ในภาษาฮีบรูมีคำ “ยาห์เวห์” ปรากฏสองครั้งคือ “จงฟังเถิด โอ คนอิสราเอล พระยาห์เวห์พระเจ้าของเรา พระยาห์เวห์องค์เดียว” ข้อความนี้ไม่ได้กล่าวอะไรเลยเกี่ยวกับสาม องค์บุคคล ทุกคนจะต้องยอมรับว่าในคำกล่าวนี้ มีเพียงแค่บุคคลเดียวเท่านั้น ซึ่งก็คือพระยาห์เวห์ ไม่ได้มีสามองค์บุคคล หรือมีพระยาห์เวห์สามพระองค์ หรือมีสามองค์บุคคลในพระยาห์เวห์เดียว

นี่คือข้อความในภาษาฮีบรูพร้อมคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ

יהוה יהוה יהוה יהוה יהוה יהוה¹⁰

Shema Yisra'el Yahweh Eloheynu Yahweh ehad

แม้คุณจะไม่รู้ภาษาฮีบรู แต่คุณอาจใช้ความพยายามเพียงนิดเดียวก็จะเห็นคำ יהוה (Yahweh) ปรากฏตรงนี้สองครั้ง ภาษาฮีบรูจะอ่านจากขวามาซ้าย ในขณะที่คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษจะอ่านตาม ลำดับคำภาษาอังกฤษเป็นปกติจากซ้ายไปขวาดังนี้ว่า “Shema Yisra'el [จงฟังเถิด โอ คนอิสราเอล] Yahweh Eloheynu [พระยาห์เวห์พระเจ้าของเรา] Yahweh ehad [พระยาห์เวห์เดียว]”

แต่มีสิ่งสำคัญบางอย่างสูญหายไปในพระคัมภีร์ฉบับภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ก็ยังสูญหายไป ในฉบับภาษากรีกเช่นกัน เนื่องจากพระคัมภีร์เซปทัวจินท์¹¹ (ฉบับภาษากรีกที่แปลมาจากภาษาฮีบรู) แปลคำ “Yahweh” โดยคำใช้ที่คลุมเครือว่า “kurios” (Lord, องค์ผู้เป็นเจ้าของ) ด้วยเหตุนี้พระนาม “Yahweh” จึงสูญหายไปหมดในฉบับแปลภาษากรีก ความสับสนของคำที่เกิดขึ้นจากการแทนที่

⁹ “Hear, O Israel: the LORD our God is one LORD”

¹⁰ อ่านว่า “เซมา ยิสราเอล ยาห์เวห์ เอลโลเฮนู ยาห์เวห์ เอคัต”

¹¹ Septuagint

“Yahweh” พระนามเฉพาะของพระเจ้าด้วยคำที่คลุมเครือว่า “Lord” นั้นทำให้เข้าใจผิดและเป็นการหมิ่นเหม่ ฉะนั้นเพื่อความสับสนนี้หมดไป เมื่อคุณพบคำว่า “LORD” ที่เป็นตัวพิมพ์ใหญ่ที่ไหนในพระคัมภีร์ภาษาอังกฤษ ก็ให้อ่านว่า “Yahweh” วิธีการนี้ง่าย ๆ แต่ตรงกับต้นฉบับภาษาฮีบรู

ความสับสนมีเพิ่มขึ้นด้วยข้อเท็จจริงที่ว่า มีคำภาษาฮีบรูอีกคำหนึ่งคือ “Adonai” ซึ่งหมายถึง “lord” (ผู้เป็นเจ้านาย) เช่นเดียวกัน กล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่า คำฮีบรูสองคำที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิงคือ “Yahweh” และ “Adonai” ได้ถูกแปลเป็นคำกรีกคำเดียวกันว่า “kurios” และแปลเป็นคำภาษาอังกฤษคำเดียวกันว่า “Lord” ความแตกต่างระหว่าง “Yahweh” และ “Adonai” ในภาษากรีกนั้นหายไปโดยสิ้นเชิง ฉบับแปลภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ยังคงความแตกต่างให้เราเห็นอยู่บ้าง โดยได้แปล “Adonai” ให้เป็นตัวพิมพ์เล็กกว่า “Lord” และแปล “Yahweh” เป็นตัวพิมพ์ใหญ่ว่า “LORD”

เราได้เปลี่ยนใจรักภักดีของเรา

แต่เมื่อเข้าใจว่าเป็นพระยาห์เวห์เดียว แล้วเราจะทำอย่างไรกับเรื่องนี้? ข้อถัดมากล่าวว่า “ท่านจงรักองค์ผู้เป็นเจ้าพระเจ้าของท่านด้วยสุดจิต สุดใจ และสุดกำลังของท่าน” (เฉลยธรรมบัญญัติ 6.5)¹² จุดประสงค์ในการพิจารณาของเรานี้ไม่ใช่เพื่อให้เป็นเรื่องทางวิชาการหรือทางปัญญา แต่เพื่อให้มีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับพระเจ้า เราต้องรักพระเจ้าด้วยสุดใจของเรา ด้วยสุดจิตของเราและด้วยสุดกำลังของเรา

สิ่งที่ความเชื่อในตรีเอกานุภาพมีผลกับผมนั้นควรทำให้คุณต้องกลัวและตัวสั่น ผมเป็นคนที่แต่ง “เพลงแห่งความจงรักภักดี”¹³ คุณสังเกตเห็นไหมว่าในเพลงนี้พระเยซูทรงเป็นทุกสิ่ง? ผมรักพระเยซูด้วยสุดใจของผม ด้วยสุดจิตของผม ด้วยสุดความคิดของผม และสุดกำลังของผม แต่เดี๋ยวก่อน! พระคัมภีร์สงวนคำเหล่านี้ไว้สำหรับพระยาห์เวห์ ไม่ใช่สำหรับพระเยซู! บางทีผมควรจะจำให้เหมือนกับโยลียาห์เพราะที่ถูกแล้ว สิ่งที่เราควรจะเป็นของพระยาห์เวห์แต่กลับไปให้ผู้อื่นเสีย คุณกำลังทำอย่างเดียวกันนี้ไหม? ในฐานะที่เป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพที่ดี เราก็ทำแบบนี้มาโดยตลอด คุณอธิษฐานกับใครหรือ? หรือนมัสการใครหรือ? หรือประกาศความจงรักภักดีกับใครหรือ? ก็พระเยซู!

เราได้ผลักไสพระยาห์เวห์ออกไป เราไม่ต้องการพระองค์เพราะเรามีพระเยซูอยู่แล้ว เราให้พระบิดาหมดความสำคัญ และให้พระบุตรมาเป็นผู้ที่สำคัญ เราได้ปฏิเสธพระบิดาแม้จะไม่ใช่ด้วยคำพูดมากมาย แต่ด้วยการทำให้พระเยซูเป็นศูนย์กลางความรักภักดีของเรา เมื่อผมถามคุณคราว

¹² “Love the LORD your God with all your heart and with all your soul and with all your strength” (Dt.6:5 NIV)

¹³ *Song of Allegiance*

ก่อนว่า มีกี่คนที่อธิษฐานกับพระบิดา ก็มีไม่กี่คนที่ยกมือ และมีใครที่อธิษฐานต่อพระยาห์เวห์ใหม่? ก็ไม่มีใครเลย

ในที่นี้เราไม่ได้กำลังพูดเชิงวิชาการ คือถ้าไม่มีใครที่อธิษฐานกับพระยาห์เวห์ก็หมายความว่าไม่มีใครที่รักพระยาห์เวห์ด้วยสุดใจ สุดจิต สุดความคิด และสุดกำลังของเขา แต่มันหมายความว่าไม่มีใครเชื่อฟังพระวณะของพระเจ้า เพราะเราได้ให้ความรักภักดีทั้งหมดของเรากับพระเยซู เหตุเพราะความเชื่อในตรีเอกานุภาพ

ผมอยากจะเปลี่ยนเนื้อเพลงนี้แต่ก็สายไปแล้ว ผมพูดได้แค่ “ขอให้เพลงนี้เป็นหลักฐานว่าผมเป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพยิ่งกว่าใครๆ” ผมได้ทำสิ่งที่ส่งผลให้กับผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพมากกว่าที่คริสเตียนส่วนใหญ่ได้ทำเสียอีก มันสายเกินไปที่จะเรียกเพลงนี้กลับคืนมา ถ้าเราเอาเพลงนี้ออกทั้งซีดีก็ไม่เหลืออะไร เพราะเพลงนี้เป็นเพลงนำและเป็นชื่อของแผ่นซีดีด้วย

จงระวังเมื่ออ้างถึง “พระบิดา”

การอ้างถึงพระเจ้าทุกครั้งในพระคัมภีร์ใหม่นั้นเป็นการอ้างถึงพระยาห์เวห์พระบิดา เราจะต้องระวังเมื่อเราใช้คำว่า “พระบิดา” เพราะเราอาจจะใช้คำนี้ในลักษณะที่บอกเป็นนัยว่ามีพระบุตรมาจากสวรรค์ (นั่นไม่ใช่สิ่งที่พระเยซูทรงหมายถึงเมื่อพระองค์ตรัสถึง “พระบิดา”) แต่เราก็ทำให้ “พระบิดา” ทรงเป็นในสิ่งที่พระเยซูไม่ได้หมายถึง

เมื่อคุณตรวจสอบคำว่า “บุตรของพระเจ้า” หรือ “บรรดาบุตรของพระเจ้า” ในพระคัมภีร์ใหม่ คุณจะเห็นว่าคำเหล่านี้หมายถึงแต่พวกมนุษย์หรือบรรดาทูตสวรรค์เท่านั้น ไม่มีพระองค์ใดในพระเจ้าตรีเอกานุภาพที่เรียกว่า “พระบุตร” ไม่ว่าจะทั้งในพระคัมภีร์เดิมหรือพระคัมภีร์ใหม่ และก็ไม่มีการที่ถูกรเรียกว่า “พระเจ้าพระบุตร” ในพระคัมภีร์ ความเชื่อในตรีเอกานุภาพได้สับเปลี่ยน “พระบุตรของพระเจ้า” ให้เป็น “พระเจ้าพระบุตร” คำที่ใช้ซ้ำกันและกันและทำให้ความหมายผิดไป ผมก็ทำแบบนั้นโดยไม่ได้ตั้งใจ ไม่มีผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพคนใดจะตั้งใจทำเช่นนี้ เราทุกคนได้ถูกชักนำให้เข้าใจผิดเพราะคำสอนของคนต่างชาติ

ข้อบัญญัติที่สำคัญที่สุด

ให้เรากลับไปดูในมาระโก 12:29-30 ที่ธรรมจารย์ทูลถามพระเยซูว่า “พระบัญญัติข้อใดสำคัญที่สุด?” และนี่คือคำตอบขององค์ผู้เป็นเจ้าของ

²⁹พระเยซูตรัสตอบว่า “พระบัญญัติข้อสำคัญที่สุดคือ ‘จงฟังเถิด โอ ชนอิสราเอล องค์ผู้เป็นเจ้าของพระเจ้าของเราเป็นพระเจ้าเดียว’³⁰ และท่านจงรักองค์ผู้เป็นเจ้าของผู้เป็นเจ้าของพระเจ้าของท่านด้วยสุดใจของท่าน ด้วยสุดจิตของท่าน ด้วยสุดความคิดของท่านและด้วยสุดกำลังของท่าน” (ฉบับ ESV)

สิ่งแรกจึงสังเกตว่า เป็นพระเยซูเองที่ตอบคำถามของธรรมาจารย์ผู้นี้ การสังเกตนี้มีความสำคัญ เพราะเราอ้างว่าเราเป็นผู้ติดตามพระเยซูและปฏิบัติตามคำสอนของพระองค์ พระเยซูทรงสอนไว้อย่างชัดเจนว่าพระเจ้ามีหนึ่งเดียว และเราจะต้องรักพระยาห์เวห์ด้วยสิ้นสุดทั้งหมดของเรา (พระเยซูกำลังกล่าวถึงพระยาห์เวห์เพราะพระองค์กำลังอ้างอิงมาจากเฉลยธรรมบัญญัติบทที่ 6) สิ่งที่พระเยซูตรัสสอนตรงนี้ไม่ได้กล่าวเฉพาะในมาระโก แต่ได้ทรงกล่าวซ้ำในพระคัมภีร์ตอนที่เหมือนกันในมัทธิว และลูกา ในพระกิตติคุณเหล่านี้ พระเยซูกำลังบอกเราว่าการรักพระยาห์เวห์ด้วยความรักภักดีอย่างที่สุดนั้นก็คือพระบัญญัติข้อแรกและข้อสำคัญที่สุด

คำตอบของธรรมาจารย์ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญบทบัญญัติได้ถูกบันทึกไว้ในข้อ 32-34 ว่า

³²ธรรมาจารย์จึงทูลพระองค์ว่า “จริงทีเดียวอาจารย์ ท่านพูดถูกแล้วว่า พระเจ้า [พระยาห์เวห์] มีแต่องค์เดียว และนอกจากพระองค์แล้ว ไม่มีพระเจ้าอื่นอีกเลย”³³ และสิ่งที่จะรักพระองค์ด้วยสุดใจ และด้วยสุดความเข้าใจ และด้วยสุดกำลัง และรักเพื่อนบ้านเหมือนรักตนเอง ก็สำคัญยิ่งกว่าเครื่องเผาบูชาและเครื่องบูชาทั้งสิ้น”³⁴ และเมื่อพระเยซูทรงเห็นว่าเขาตอบอย่างมีปัญญาจึงตรัสกับเขาว่า “ท่านอยู่ไม่ไกลจากแผ่นดินของพระเจ้า” และหลังจากนั้นก็ไม่มีใครกล้าถามพระองค์อีก (มาระโก 12:32-34 ฉบับ ESV)

ธรรมาจารย์เห็นด้วยกับพระเยซูอย่างหมดใจว่ามีพระเจ้าเพียงองค์เดียว และนอกจากพระองค์แล้วไม่มีผู้ใดอื่นอีกเลย เราเข้าใจภาษาต่างๆ ตรงนี้ไหม? ไม่มีใครอื่นอีก ไม่ว่าจะเป็นพระองค์ที่สองหรือพระองค์ที่สาม พระเยซูไม่ได้ตรัสคำว่า “ไม่มีพระเจ้าอื่น” แต่ตรัสว่า “ไม่มีพระเจ้าอื่นอีกเลย”

กลวิธีของความเชื่อในตรีเอกานุภาพก็คือการโต้แย้งว่า ใช่แล้ว มีพระเจ้าเพียงองค์เดียว แต่ในพระเจ้าเดียวนั้นมีสามบุคคล เราต้องไม่ล้อเล่นที่ให้มีพระเจ้าหลายพระองค์ โดยเสนอความคิดเช่นว่า มีสามพระองค์อยู่ในพระเจ้าเดียวและอะไรทำนองนั้น ไม่มีใครอื่นอีก ก็ตรงตามนั้นเลย

ธรรมาจารย์ยืนยันอีกครั้งถึงสิ่งที่พระเยซูเพิ่งตรัสว่า เราต้องรักพระเจ้าด้วยสุดใจ สุดความเข้าใจ สุดกำลังของเรา และต้องรักเพื่อนบ้านเหมือนรักตนเอง ธรรมาจารย์กล่าวเพิ่มเติมว่าสิ่งนี้ “สำคัญยิ่งกว่า” เครื่องบูชาและของถวายทั้งสิ้น นั่นเป็นคำกล่าวที่น่าแปลกใจที่ได้ยินจากธรรมาจารย์เพราะเป็นการยอมรับว่า การปฏิบัติศาสนกิจทั้งสิ้นในการรับใช้ในพระวิหารเทียบไม่ได้กับการรักพระยาห์เวห์

ที่สำคัญพอ ๆ กันคือการตอบของพระเยซูต่อความเห็นของธรรมาจารย์ พระเยซูไม่ได้ตรัสกับเขาว่า “ท่านพูดเกินจริงไปแล้ว” แต่ทรงชมเขาที่ตอบ “อย่างรู้แจ้ง” พระเยซูยังตรัสกับเขาว่า “ท่านอยู่ไม่ไกลจากแผ่นดินของพระเจ้า” ธรรมาจารย์อยู่ห่างจากแผ่นดินของพระเจ้าเพียงก้าวเดียวและเขาก็เข้าใจธรรมบัญญัติได้ถูกต้อง ด้วยความที่เป็นธรรมาจารย์ เขาจึงทราบดีว่ามีพระเจ้าองค์เดียวและไม่มีผู้ใดอื่นอีก และความรักภักดีทั้งหมดจะต้องมีจุดศูนย์กลางอยู่ที่พระยาห์เวห์

แต่เราก็ไม่ได้ทำเช่นนั้น! ธรรมาจารย์คนนั้นดีกว่าพวกเราที่เป็นคริสเตียนมาก เราได้ก้าวไปขึ้นที่สองในการมอบกับพระคริสต์ แต่เราข้ามขั้นแรกในการมอบกับพระยาห์เวห์ (เป็นไปได้ทีเดียวที่ธรรมาจารย์ก็ได้ก้าวข้ามไปขึ้นที่สองด้วย) แต่เราได้ข้ามขั้นแรกไปเมื่อเราได้มอบตัวเราเองกับพระคริสต์โดยไม่รู้ตัว ความรักภักดีทั้งหมดของเราจะต้องมีจุดศูนย์กลางอยู่ที่พระเจ้าองค์เดียวและเพียงผู้เดียวเท่านั้น ผมก็ไม่ได้ทำอย่างนั้นและได้ให้ความรักภักดีทั้งหมดของผมกับพระเยซู แม้จะมีความจริงที่พระเยซูได้บอกให้เรารักพระยาห์เวห์ด้วยสุดใจ สุดจิต สุดความคิด และสุดกำลังของเรา

แต่คุณอาจจะถามว่า พระยาห์เวห์ไม่ได้เสด็จมาในองค์พระเยซูหรือ? นั่นถูกต้องแล้ว แต่ไม่ได้หมายความว่าพระยาห์เวห์กับพระเยซูเป็นองค์เดียวกันและเป็นบุคคลเดียวกัน การรักพระวิหารก็ไม่เหมือนกันกับการรักพระองค์ผู้ทรงสถิตอยู่ในพระวิหาร พระเยซูกำลังตรัสถึง “วิหารที่เป็นพระกายของพระองค์” เมื่อพระองค์ตรัสว่า “ทำลายวิหารนี้ แล้วเราจะยกขึ้นมาใหม่ในสามวัน แต่วิหารที่ทรงกล่าวถึงคือพระกายของพระองค์” (ยอห์น 2:19,21) พระเยซูเป็นวิหารที่พระยาห์เวห์ประทับอยู่ แต่พระเยซูไม่ได้เป็นบุคคลเดียวกันกับพระยาห์เวห์

เราต้องไม่สับสนประเด็น ไม่เช่นนั้นเราจะทิ้งความรอดของเราไป เราได้ผิดพลาดมาพอแล้วจึงไม่จำเป็นจะต้องผิดพลาดไปมากกว่านี้ ฉะนั้นก็ให้ความคิดของเราชัดเจนไปเลยในครั้งนี้ ผมเชื่อมั่นว่าองค์ผู้เป็นเจ้าของจะทรงเมตตาอภัยโทษในความไม่รู้ที่ผ่านมาของเรา เราได้ทำผิดอย่างร้ายแรงที่ทำให้พระบุตรมาแทนที่พระบิดา เราได้เอาคุณลักษณะที่ประเสริฐของพระยาห์เวห์ (ที่ได้กล่าวถึงในบทแรก) เช่น ความรักของพระองค์ ความเมตตากรุณาของพระองค์ พระปัญญาของพระองค์ และถ้อยโอันทั้งหมดไปที่พระเยซู

ในทางปฏิบัติแล้วเราไม่ต้องการพระยาห์เวห์พระบิดา พวกคุณส่วนใหญ่ได้อธิษฐานกับพระเยซูแทน แต่พระเยซูได้ทรงสอนอะไรเราเกี่ยวกับการอธิษฐานหรือ? พระองค์ทรงสอนว่า “พวกท่านจงอธิษฐานในแบบนี้ว่า ‘พระบิดาของเราในสวรรค์ ขอให้พระนามของพระองค์เป็นที่เคารพสักการะ’” (มัทธิว 6:9 ฉบับ ESV) แต่เราก็ไม่ได้อธิษฐานในแบบนี้จริงไหม? เว้นแต่เราจะอธิษฐานไปตามธรรมเนียมปฏิบัติเช่นอย่างในคริสตจักรนิกายแองลิกัน¹⁴ ที่ผู้เชื่อจะท่องปากเปล่าว่า “ข้าแต่พระบิดา

¹⁴ Anglican churches

ของพวกข้าพระองค์ทั้งหลาย ผู้สถิตในสวรรค์ ขอให้พระนามของพระองค์เป็นที่เคารพสักการะ ขอให้แผ่นดินของพระองค์มาตั้งอยู่...” มีเพื่อนร่วมงานของเราหลายคนก็อธิษฐานกับพระเยซู และลงท้ายคำอธิษฐานในพระนามของพระเยซู ส่วนพระบิดานั้นไม่ได้มาเกี่ยวข้องด้วย

ให้เราสร้างมนุษย์ตามฉายาของเรา

พระคัมภีร์เดิมไม่เคยพูดอะไรถึงพระองค์ที่สองในพระเจ้าตรีเอกภาพ แต่มีพวกคุณบางคนถามผมว่า “แล้วในปฐมกาล 1:26 ละที่พระเจ้าตรัสว่า ‘ให้เราสร้างมนุษย์ตามฉายาของเรา’”? เราเอาคำพหูพจน์ “เรา” และคำพหูพจน์ “ของเรา” มาจากไหนหรือ? ที่ผ่าน ๆ มานี้เราได้ตีความหมายคำนี้ว่ามีมากกว่าหนึ่งพระองค์ในพระเจ้าตรีเอกภาพ ความจริงแล้วมันไม่ได้หมายถึงในลักษณะนั้นเลย เราต้องถามซาวีว่ามันหมายความว่าอย่างไร เพราะสุดท้ายแล้วมันก็มาจากพระคัมภีร์ของเขาและเกิดจากความเชื่อที่เคร่งครัดในพระเจ้าเพียงองค์เดียวของเขา

ก่อนหน้านั้นผมได้พูดไว้ว่า คำสรรพนามพหูพจน์ในปฐมกาล 26:1 ก็คือ “เราที่ใช้กับกษัตริย์”¹⁵ เมื่อไม่นานมานี้ผมได้ค้นดูความเห็นนักวิชาการพระคัมภีร์เดิม ซึ่งที่จริงเป็นนักค้นคว้าพระคัมภีร์เดิมของโลกอีแวนเจลิคอล¹⁶ เพื่อดูว่าพูดถึงปฐมกาล 26:1 อย่างไรจากมุมมองของผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ แต่ผลปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้นพูดถึงข้อนี้บ่อยมากจากมุมมองของผู้เชื่อตรีเอกานุภาพเนื่องจากพวกเขาตระหนักถึงหลักฐานที่มี

ตัวอย่างเช่น ผมได้ดูจากคู่มืออธิบายพระคัมภีร์หลายเล่มของคิลและเดลิทซ์¹⁷ซึ่งน่าจะเป็นคู่มืออธิบายพระคัมภีร์เดิมที่รู้จักกันดีที่สุดที่มีอยู่ในเวลานี้ของโลกอีแวนเจลิคอล ในคู่มืออธิบายของพวกเขาเกี่ยวกับพระคัมภีร์ข้อนี้ คิลและเดลิทซ์ได้กล่าวว่า บรรพบุรุษของคริสตจักรและนักศาสนศาสตร์ยุคแรก ๆ (ซึ่งส่วนใหญ่เป็นบรรพบุรุษกรีก เพราะไม่มีพวกผู้นำซาวีวเหลืออยู่ในคริสตจักรแล้ว) ได้ตีความพระคัมภีร์ตอนนี้เกือบจะเป็นเอกฉันท์ว่ากำลังกล่าวถึงตรีเอกานุภาพ แต่คิลและเดลิทซ์กล่าวต่อไปว่านักวิชาการสมัยใหม่รวมถึงนักวิชาการของโลกอีแวนเจลิคอล ดังเช่นตัวพวกเขาเอง โดยส่วนใหญ่แล้วไม่ยอมรับมุมมองนี้ เพราะมันไม่สอดคล้องกับของนักวิชาการพระคัมภีร์เดิม

¹⁵ “royal we” (จากคำละตินว่า “พลูราลิส มาเจสตาติส”) คือการใช้สรรพนามพหูพจน์เพื่อกล่าวถึงบุคคลคนเดียวที่อยู่ในตำแหน่งสูงอย่างผู้ครอง เช่น กษัตริย์ สุลต่าน หรือพระสันตะปาปา เป็นต้น (ข้อมูลจากวิกิพีเดีย)

¹⁶ เกี่ยวกับนิกายหนึ่งของคริสเตียนในนิกายโปรเตสแตนต์ ที่เกิดขึ้นจากการฟื้นฟูศาสนาของกลุ่มเคลื่อนไหวหลายนิกายในศตวรรษที่ 18 และ 19 ในยุโรปและอเมริกา ที่เน้นความสัมพันธ์กับพระคริสต์ การรับการยกโทษบาปจากพระคริสต์ และการบังเกิดใหม่ในฝ่ายวิญญาณ (ข้อมูลจากเว็บไซต์ของคริสเตียนอีแวนเจลิคอลกลุ่มต่างๆ)

¹⁷ Keil and Delitzsch

ที่จริงคิลและเดลิทซ์มองว่าปฐมกาล 1:26 เป็น “เรา ที่ใช้กับกษัตริย์” แม้จะไม่ใช่คำพูดแบบนั้นตรงๆ พวกเขาใช้คำภาษาละตินที่น่าประทับใจและฟังดูสูงส่งว่า “พลูราลิส มาเจสตาติส” (pluralis majestatis) ในภาษาละตินคำ “พลูราลิส” หมายถึง “พหูพจน์” ดังนั้นคำนี้จึงหมายถึง “คำพหูพจน์สำหรับกษัตริย์” นี่เป็นคำที่กษัตริย์ทั้งหลายจะใช้แทนตัวพระองค์เอง คิลและเดลิทซ์กล่าวไว้ดังนี้ว่า

การทรงสร้างมนุษย์ไม่ได้เกิดขึ้นโดยคำที่พระเจ้าตรัสกับโลก แต่เป็นผลสืบเนื่องมาจากคำบัญชาของพระเจ้าว่า “เราจะสร้างมนุษย์ตามฉายาของเรา ตามอย่างเรา”¹⁸ ซึ่งประกาศตั้งแต่เริ่มต้นถึงความแตกต่างและความโดดเด่นของมนุษย์ที่เหนือสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ทั้งหมดในโลกนี้ คำพหูพจน์ “เรา” คำนี้บรรพบุรุษและนักศาสนศาสตร์ก่อนหน้านั้นลงความเห็นเกือบเป็นเอกฉันท์ว่าบ่งบอกถึงตรีเอกานุภาพ ซึ่งตรงข้ามกับผู้อธิบายพระคัมภีร์สมัยใหม่ที่เห็นว่าเป็น “คำพหูพจน์สำหรับกษัตริย์” หรือเป็นคำที่พระเจ้าตรัสกับตัวพระองค์เอง ที่ประธาน (ผู้พูด) และกรรม (ผู้ที่พูดด้วย) เป็นคนเดียวกัน หรือไม่ก็เป็นการสื่อสาร หรือการกล่าวกับเหล่าวิญญาณหรือเหล่าทูตสวรรค์ที่ยืนเฝ้าอยู่รายล้อมพระเจ้าและเป็นสภามนตรีของพระองค์

คิลและเดลิทซ์ได้กล่าวต่อไปว่า คำพหูพจน์สำหรับกษัตริย์นี้คือ “การอ้างถึงความบริบูรณ์ทั้งสิ้นด้วยฤทธิ์อำนาจและแก่นแท้ในความเป็นพระเจ้าซึ่งพระองค์ [พระยาห์เวห์] ทรงครอบครอง” นั่นก็คือคำพหูพจน์ “เรา” ที่ไม่ได้หมายความถึงบุคคลมากกว่าหนึ่งคน แต่หมายถึงความบริบูรณ์ทั้งสิ้น (เปรียบเทียบ “ความบริบูรณ์ทั้งสิ้น” ในโคโลสี 2:9)¹⁹ ของ “ฤทธิ์อำนาจและแก่นแท้ในความเป็นพระเจ้าที่พระองค์ทรงครอบครอง” แต่หลังจากที่ยอมรับว่า “ไม่มีคำอธิบายอย่างอื่นให้อธิบายได้ ดังนั้นจึงถือว่าเป็น “คำพหูพจน์สำหรับกษัตริย์” คิลและเดลิทซ์ ซึ่งเป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพด้วย กล่าวต่อไปว่า “ฤทธิ์อำนาจและแก่นแท้ในความเป็นพระเจ้า” เหล่านี้ แท้จริงแล้วเป็นหลายบุคคล²⁰ ในฐานะที่เป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ คิลและเดลิทซ์จึงยกระดับ “ฤทธิ์อำนาจและแก่นแท้ในความเป็นพระเจ้า” นี้ให้เป็นหลายบุคคล แม้พวกเขาจะยอมรับว่าไม่พบสิ่งนี้ในภาษาฮีบรู ผมไม่มั่นใจการตีความนี้ เว้นแต่พวกเขาจะสามารถให้ข้อพระคัมภีร์มาสนับสนุนสิ่งนี้ได้ (แต่ไม่มีให้ได้เลย)

แม้จะมีพื้นหลังของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ แต่คิลและเดลิทซ์ก็เข้าใจปฐมกาล 1:26 ในแนวเดียวกันกับนักวิชาการพระคัมภีร์เดิมของสมัยนี้ นั่นก็คือ คำกล่าวนี้จะสามารถเข้าใจได้ว่าเป็นการแสดงถึงความครบบริบูรณ์ของฤทธิ์อำนาจและแก่นแท้ของพระเจ้า ก็ต่อเมื่อเห็นในมุมมองของความเชื่อว่ามีพระเจ้าเพียงองค์เดียวเท่านั้น

¹⁸ ปฐมกาล 1:26 “ให้เราสร้างมนุษย์ขึ้นตามแบบเรา ตามอย่างเรา เพื่อให้เขาครอบครองปลาในทะเล นกในอากาศ สัตว์ใช้งาน สัตว์ป่าทั้งปวง และสัตว์ที่เลื้อยคลาน” (ฉบับอมตธรรมร่วมสมัย)

¹⁹ โคโลสี 2:9 “เพราะว่าในพระคริสต์ความบริบูรณ์ทั้งสิ้นของพระเจ้าดำรงอยู่ในพระกายของพระองค์”

²⁰ “hypostases” คำกรีกที่หมายถึงหลายบุคคล

เนื่องจากปฐมกาล 1:26 ไม่ได้หมายความถึงหลายบุคคล ซึ่งเสริมด้วยข้อเท็จจริงที่ว่า “Elohim” (พระเจ้า) เป็นคำพหูพจน์ในภาษาฮีบรู แต่ได้ถูกแปลว่า “พระเจ้า” ที่เป็นเอกพจน์ในพระคัมภีร์ภาษาอังกฤษฉบับต่างๆ แต่ทำไมคำพหูพจน์จึงถูกแปลเป็นคำเอกพจน์? ที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะมันมีความหมายเป็นเอกพจน์ แต่ทำไมจึงเป็นคำพหูพจน์ตั้งแต่แรก? ที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะเชื่อกันว่าเทพทั้งหมดจะต้องมี “ฤทธิ์อำนาจและแก่นแท้” ตามที่คิลและเดลิทซ์พูดถึง และเทพเหล่านี้ยังถูกมองว่าอยู่เหนือมนุษย์และมีอำนาจมากมาย ดังนั้นชาวยิวและไม่ใช่ชาวยิวจึงพูดถึงเหล่าเทพนี้เป็นพหูพจน์

เราจะพบตัวอย่างของ “ฤทธิ์อำนาจและแก่นแท้ของพระเจ้า” ได้ในสุภาษิต 8:30 ที่ว่า “ข้าพเจ้าก็อยู่ข้างพระองค์แล้วเหมือนอย่างนายช่าง และข้าพเจ้าเป็นความยินดีของพระองค์ทุกวัน เป็นความชื่นชมยินดีต่อพระพักตร์พระองค์เสมอ” (ฉบับ ESV) โดยที่คำว่า “พระองค์” และ “ของพระองค์” หมายถึงพระยาห์เวห์ แต่ใครเป็นคนที่พูดตรงนี้? ในข้อนี้ “ข้าพเจ้า” ผู้ที่พูดคือปัญญา พระปัญญาของพระยาห์เวห์เป็นเหมือนสิ่งมีชีวิตคือถูกพูดถึงว่าเป็นบุคคล ปัญญาไม่ใช่คนจริงๆ แต่ในสุภาษิตได้พูดราวกับว่าปัญญาเป็นคนคนหนึ่ง ในงานของการทรงสร้างนั้นปัญญา “อยู่ข้างๆพระองค์” อาจกล่าวได้ว่าพระยาห์เวห์กำลังตรัสหรือหารือกับพระปัญญาของพระองค์เอง ปัญญาได้ถูกพูดถึงราวกับว่าเป็นอีกบุคคลหนึ่ง

พระวิญาณของพระเจ้ารู้ความคิดของพระเจ้า

ในความเกี่ยวข้องกันนี้ 1 โครินธ์ 2:10-11 กล่าวบางอย่างที่สำคัญมาก และผมก็แปลกใจที่ไม่มีนักวิชาการพระคัมภีร์คนใดเอ่ยถึงเรื่องนี้เลย

...แต่พระเจ้าได้ทรงสำแดงสิ่งนี้กับเราโดยพระวิญาณ พระวิญาณหยั่งรู้ทุกสิ่งแม้แต่สิ่งล้ำลึกของพระเจ้า เพราะว่าในบรรดามนุษย์นั้น มีใครบ้างที่จะล่วงรู้ความคิดของมนุษย์ได้ นอกจากวิญาณของมนุษย์ที่อยู่ในเขาเอง? พระดำริของพระเจาก็เช่นกัน จะไม่มีใครหยั่งรู้ได้นอกจากพระวิญาณของพระเจ้าเอง (ฉบับ NIV)

ไม่ใช่เฉพาะพระปัญญาของพระเจ้าเท่านั้นที่ถูกพูดถึง แต่พระวิญาณของพระเจาก็ยังถูกพูดถึงอย่างน่าสนใจทีเดียว เปาโลกล่าวไว้ว่าพระเจ้าได้ทรงเปิดเผยสิ่งต่างๆกับเรา “โดยพระวิญาณของพระองค์” สำหรับผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพแล้ว จะเห็นว่าพระวิญาณเป็นอีกบุคคลหนึ่ง แต่ว่าตรงนี้เราไม่ได้เห็นเช่นนั้น เปาโลกล่าวว่า พระวิญาณหยั่งรู้ทุกสิ่งแม้แต่สิ่งล้ำลึกของพระเจ้า “เพราะว่าในบรรดามนุษย์นั้น มีใครบ้างที่จะล่วงรู้ความคิดของมนุษย์ได้ นอกจากวิญาณของมนุษย์เองที่อยู่ในเขา? พระดำริของพระเจาก็เช่นกัน จะไม่มีใครหยั่งรู้ได้นอกจากพระวิญาณของพระเจ้าเอง”

เปาโลกำลังให้ภาพเปรียบเทียบระหว่างวิญญาณของมนุษย์กับพระวิญญาณของพระเจ้า ดังที่วิญญาณของมนุษย์เข้าใจความคิดของเขาเอง พระวิญญาณของพระเจ้ายกก็เข้าใจความคิดของพระองค์เองเช่นกัน พระวิญญาณของพระเจ้าหยั่งรู้ทุกสิ่ง แม้แต่สิ่งลึกลับของพระเจ้า ก็เหมือนที่วิญญาณของเราหยั่งรู้สิ่งลึกลับ ๆ ภายในตัวเรา วิญญาณของเราไม่ได้เป็นอีกบุคคลหนึ่งที่แยกต่างหากจากเรา แต่เป็นส่วนที่สำคัญของตัวเรา วิญญาณของเราคือสิ่งที่ทำให้เราเป็นมนุษย์ ถ้าเอาวิญญาณออกไป เราก็ไม่ใช่มนุษย์อีกต่อไป เมื่อมนุษย์ตาย “วิญญาณของเขาก็กลับไปสู่พระเจ้าผู้ประทานวิญญาณให้มานั้น” (ปัญญาจารย์ 12:7)

คุณเคยคุยกับตัวเองไหม? คนจะชอบพูดกับตัวเองตลอดเวลา การคิดก็คือกระบวนการที่คุณพูดกับตัวเองและสื่อสารกับตัวเอง เช่น “ฉันจะไปไหนดี? ฉันจะซื้ออะไรดี?” เมื่อคุณกำลังคิดนั้น คุณกำลังพูดกับตัวเอง

ในคำอุปมาเรื่องฟาริสีกับคนเก็บภาษี “คนฟาริสีนั้นยืนนึกในใจของตนอธิษฐานว่า ‘ข้าแต่พระเจ้า ข้าพระองค์ขอบพระคุณพระองค์ที่ข้าพระองค์ไม่เหมือนคนอื่นซึ่งเป็นคนน้อโกง เป็นคนอธรรม และเป็นคนล่วงประเวณี หรือไม่เป็นเหมือนคนเก็บภาษีคนนี้’” (ลูกา 18:11 ฉบับ NASB) คนฟาริสีกำลังอธิษฐานกับตัวเอง ส่งผลให้ตัวเขาเป็นพระเจ้าเสียเอง

ในอุปมาเรื่องบุตรน้อยหลงหาย บุตรที่หลงระเหิงคนนี้ก็คิดขึ้นได้ว่า “ลูกจ้างมากมายของบิดาเรามีอาหารอย่างเหลือเฟือ แต่เรากำลังอดตายอยู่ที่นี่!” (ลูกา 15:17 ฉบับ NIV) เขากำลังพูดกับตัวเองถึงเรื่องต่างๆ เช่น การกินอาหารหมู และการกลับไปหาบิดาของเขา

ดังนั้นการที่พระเจ้าจะทรงสื่อสารกับตัวพระองค์เองจึงไม่ใช่เรื่องผิดปกติอะไร มีนักวิชาการพระคัมภีร์บางคนกล่าวว่า ในปฐมกาล 1:26 นั้นพระเจ้ากำลังทรงหารือกับวิญญาณของพระองค์เองถึงเรื่องสำคัญๆ กับการทรงสร้างมนุษย์ พระเจ้าไม่ได้แค่ตรัสว่า “เราจะสร้างมนุษย์” แต่พระองค์ทรงคิดอย่างละเอียดถี่ถ้วนในการสร้างมนุษย์ และได้ทรงสื่อสารกับตัวพระองค์เองที่อยู่ข้างใน

เมื่อคุณกำลังพูดกับตัวเอง ตัวคุณและวิญญาณของคุณ คือทั้งสองส่วนของคุณมีส่วนร่วมกัน เมื่อมีคำกล่าวที่ว่า มีสองคนนั้นดีกว่ามีสาม เมื่อมีบุคคลที่สามเข้ามาร่วมด้วย ก็จะเกิดความสับสนเพราะคุณก็จะพูดกับอีกสองคนที่อยู่ในตัวคุณ นี่อาจจะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วยจิตเภทเมื่อพวกเขาพูดกับคนในที่คนโน้นที่อยู่คนเดียว

เท่าที่ผมรู้นั้น ไม่มีใครที่อธิบายปฐมกาล 1:26 ได้อ้างถึง 1 โครินธ์ 2:10-11 ซึ่งเป็นข้อพระคัมภีร์ที่จะอธิบายสุภาษิต 8:30 ด้วย ในการพูดกับพระปัญญาของพระองค์ (ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของพระองค์เอง) นั้นพระเจ้าทรงกำลังตรัสกับพระองค์เอง ในฐานะที่เป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ เราได้กำหนด

ความคิดของเราให้กับปฐมกาล 1:26 แม้จะมีไม่มีข้ออ้างอิงในพระคัมภีร์เดิมถึงพระองค์ที่สองแม้แต่ข้อเดียว นี่คือข้อเท็จจริงที่นักวิชาการทั้งหลายตระหนักดี

การคิดแบบเชื่อว่าพระเจ้ามีเพียงองค์เดียว หรือแบบเชื่อว่าพระเจ้ามีหลายองค์

กุญแจสำคัญที่จะเอาชนะความสับสนนี้ก็คือ การกำหนดคำศัพท์ของคุณไปเลย ไม่เช่นนั้นคุณจะลงเอยด้วยการบิดเบือนความคิดให้เป็นที่ยอมรับ หรือไม่ก็พูดอย่างกำกวมที่เดี่ยวคุณก็หมายถึงอย่างนี้และต่อมาคุณก็หมายถึงอย่างโน้น เพื่อให้ปราศจากความสับสนและข้อผิดพลาด เมื่อคุณเห็นคำ “พระเจ้า” ที่ไหนในพระคัมภีร์ก็ให้อ่านว่า “พระเจ้าพระยาห์เวห์”

เราจะอ่านพระวาจาของพระเจ้าด้วยหนึ่งในสองวิธีนี้ คืออ่านแบบเชื่อว่าพระเจ้ามีเพียงองค์เดียว หรือไม่ก็แบบเชื่อว่าพระเจ้ามีหลายองค์ ชาวอิวที่ยึดมั่นจะนึกถึงพระเจ้าว่ามีเพียงองค์เดียว แต่คนต่างชาติไม่มีปัญหากับการคิดว่าพระเจ้ามีหลายองค์ ถ้าคุณคิดถึงพระเจ้าแบบเชื่อว่า มีหลายองค์ ในเวลาหนึ่งคุณจะหมายถึงองค์นี้ และในเวลาต่อมาก็หมายถึงองค์โน้น ในความเชื่อแบบตรีเอกานุภาพนั้นมีพระเจ้าพระบิดา (พระเจ้าพระองค์แรก) มีพระเจ้าพระบุตร (พระเจ้าพระองค์ที่สอง) และมีพระเจ้าพระวิญญาณบริสุทธิ์ (พระเจ้าพระองค์ที่สาม) ไม่ว่าจะตามคำนิยามใด นั่นก็คือการเชื่อในพระเจ้าหลายองค์ ที่แม้แต่บรรดานักวิชาการที่เชื่อในตรีเอกานุภาพก็ตระหนักดี ในช่วงไม่นานมานี้ ผมเคยพูดถึงหนังสือที่ชื่อว่า “*ความเชื่อว่าพระเจ้ามีเพียงองค์เดียว*”²¹ ซึ่งมีบทวิจารณ์ความเชื่อในพระเจ้าเพียงองค์เดียวอย่างแท้จริง โดยผู้สนับสนุนที่เชื่อในตรีเอกานุภาพที่ตัวของพวกเขาเองคิดว่าเป็นผู้ที่เชื่อในพระเจ้าเพียงองค์เดียว

อย่าลืมว่าพระเยซูก็ทรงเป็นผู้ที่เชื่อในพระเจ้าเพียงองค์เดียวอย่างแท้จริง นี่คือคำตรัสที่ออกมาจากพระโอษฐ์ของพระองค์เองโดยตรงว่า “และนี่คือชีวิตนิรันดร์ คือการที่พวกเขารู้จักพระองค์ผู้ทรงเป็นพระเจ้าเที่ยงแท่งค์เดียว และพระเยซูคริสต์ที่พระองค์ทรงส่งมา” (ยอห์น 17:3 ฉบับ ESV) ในฐานะที่เป็นผู้ติดตามพระเยซู เราจึงควรที่จะเปลี่ยนมาฟังพระองค์มากที่สุด ภาษากรีกกล่าวดังนี้ว่า

- αὐτῆ ὁ ἐστὶν ἡ ἁΐωνος ζωή [และนี่คือชีวิตนิรันดร์]
- ἐν ἡ γενώσκωσιν οὐ [คือการที่พวกเขารู้จักพระองค์]
- τὸν μόνον ἀληθινὸν θεὸν [ผู้ทรงเป็นพระเจ้าที่แท่งค์เดียว]
- καὶ ὃν ἀπέστειλες Ἰησοῦν Χριστόν [และพระเยซูคริสต์ที่พระองค์ทรงส่งมา]

²¹ Monotheism

มีคำสำคัญสองคำที่ขีดเส้นใต้ไว้ คำแรกคือ “monos” (μόνος เป็นกรรการก²²ของ “μόνος”) คำที่สองคือ “theos” (θεός เป็นกรรการกของ θεός) เมื่อเอาสองคำมาประสมกัน “monos + theos” เราจะได้คำ “monotheism” (ความเชื่อว่าพระเจ้ามีเพียงองค์เดียว) ซึ่งเป็นสิ่งที่เราคาดหวังจากพระเยซูที่เป็นผู้เชื่ออย่างเคร่งครัดว่าพระเจ้ามีเพียงองค์เดียว

ถ้าคุณคิดอย่างผู้ที่เชื่อว่าพระเจ้ามีเพียงองค์เดียวเหมือนที่พระเยซูทรงคิด คุณก็จะหลีกเลี่ยงข้อผิดพลาดของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ เราได้ออกนอกกลุ่มนอกรทางเพราะเรากำลังคิดแบบเชื่อว่าพระเจ้ามีหลายองค์ คุณสามารถจะอ่านยอห์น 1:1 ได้ทั้งแบบที่เชื่อว่าพระเจ้ามีเพียงองค์เดียวหรือแบบที่เชื่อว่าพระเจ้ามีหลายองค์ นี่ไม่ใช่เรื่องของกาตีความ แต่เป็นวิธีคิดของคุณ ถ้าคุณคิดอย่างรอบคอบ คุณจะได้อธิบายที่สอดคล้องกัน ยอห์น 1:1 กล่าวว่า “ในปฐมกาลพระวาทะดำรงอยู่ และพระวาทะทรงอยู่กับ” พระยาห์เวห์หรือว่าคนอื่น? “และพระวาทะทรงเป็น” พระยาห์เวห์หรือว่าคนอื่น? ถ้าคุณบอกว่า “คนอื่น” นั่นคือการคิดแบบที่เชื่อว่าพระเจ้ามีหลายองค์ เพราะในเวลาหนึ่ง “พระเจ้า” จะหมายถึงบุคคลนี้ แต่ในเวลาต่อมา “พระเจ้า” จะหมายถึงบุคคลโน้น

เราไม่รู้วิธีคิดแบบเชื่อว่าพระเจ้ามีเพียงองค์เดียว เพราะเราได้ถูกฝึกให้คิดแบบเชื่อว่าพระเจ้ามีหลายองค์ แต่ถ้าคุณอ่านยอห์น 1:1 แบบที่เชื่อว่าพระเจ้ามีเพียงองค์เดียว “พระเจ้า” ก็จะหมายถึงพระยาห์เวห์เสมอ เหมือนที่หมายถึงในพระคัมภีร์เดิมและพระคัมภีร์ใหม่ แต่ความเชื่อในตรีเอกานุภาพทำตามแนวคิดของการเชื่อในพระเจ้าหลายองค์ ตอนนี้ “พระเจ้า” จะหมายถึงอย่างนี้แต่ต่อมา “พระเจ้า” ก็หมายถึงอีกอย่างหนึ่ง ข้อผิดพลาดไม่ได้เป็นเรื่องของกาตีความแต่เป็นเรื่องของการคิดแบบเชื่อว่าพระเจ้ามีหลายองค์ และก็เป็นอย่างนั้นจากอีกหลายข้อในพระคัมภีร์ไม่ใช่เฉพาะแต่ในยอห์น 1:1 เท่านั้น ความเชื่อในตรีเอกานุภาพได้ครอบงำคุณเมื่อคุณคิดแบบเชื่อว่าพระเจ้ามีหลายองค์ แต่เมื่อคุณคิดแบบเชื่อว่าพระเจ้ามีเพียงองค์เดียว คุณก็ไม่มีโอกาสที่จะอ่านว่าเป็นพระองค์ที่สองในข้อความนั้น

พระเจ้าทรงมีฤทธิ์อำนาจและแก่นแท้หลายอย่าง ดังที่คิลและเดอลิชซ์สังเกตการณ์ไว้ได้ถูกต้องและดังที่พระคัมภีร์เดิมได้ให้ภาพพระองค์ไว้ อาจกล่าวได้ว่าพระเจ้าทรงครอบครองพระปัญญาของพระองค์ พระวาทะของพระองค์ และพระวิญญาณของพระองค์ ยังมีคุณสมบัติอื่นอีกมาก แต่นี่เป็นคุณสมบัติหลัก แต่ก็มีคริสเตียนบางคนถึงแม้จะยอมรับว่าพระยาห์เวห์ทรงมีฤทธิ์อำนาจและแก่นแท้หลายอย่าง แต่พวกเขาก็ยังไม่เห็นว่า “พระวาทะ” (เหมือนเช่นพระปัญญา หรือพระวิญญาณ) ก็เป็นหนึ่งในฤทธิ์อำนาจและแก่นแท้ของพระเจ้า ถ้าเรามีคำกล่าวแบบนี้ว่า “ในปฐมกาลพระวิญญาณดำรงอยู่ และพระวิญญาณอยู่กับพระเจ้า และพระวิญญาณเป็นพระเจ้า” คุณจะมปัญหาในการเข้าใจเรื่องนี้ไหม? คุณจะไม่มีปัญหาถ้าคุณรู้ว่าพระวิญญาณเป็นส่วนสำคัญของพระเจ้า แต่ถ้าคุณคิดแบบ

²² ทำหน้าที่เป็นกรรการในประโยค

เชื่อว่าพระเจ้านั้นมีหลายองค์ ดังนั้นเมื่อใดที่คุณเห็นคำว่า “พระวาตะ” ในยอห์น 1:1 คุณก็จะนึกถึงอีกพระองค์หนึ่งทันที

“พระวาตะ” (“Word” หรือ “พระวจนะ”) แสดงถึงการเปิดเผยพระองค์เองของพระเจ้า เพราะพระเจ้าทรงเปิดเผยพระองค์เองโดยพระวาตะของพระองค์ “พระวิญญาณ” แสดงถึงฤทธิ์อำนาจของพระเจ้าในการดำเนินการ “ไม่ใช่ด้วยกำลัง หรือฤทธิ์เดช แต่ด้วยวิญญาณของเรา” (เศคาริยาห์ 4:6 ฉบับ NIV) “พระปัญญา” ของพระเจ้าแสดงถึงความเข้าใจอย่างลึกซึ้งของพระเจ้าในวิธีที่พระองค์ทรงจัดระบบระเบียบและวางโครงสร้างทุกสิ่ง

ทั้งสามนี้มีส่วนร่วมในการสร้าง คือพระวิญญาณมีส่วนร่วม พระวาตะมีส่วนร่วม และพระปัญญาของพระเจ้านั้นมีส่วนร่วม ทั้งหมดมีส่วนร่วมในการสร้างเพราะส่วนเหล่านี้อันประกอบด้วยฤทธิ์อำนาจของพระเจ้า การเปิดเผยพระองค์เองของพระเจ้า และแผนการและความเข้าใจพระทัยของพระเจ้า ทั้งหมดนี้มีความสำคัญต่อการทรงสร้าง

ถ้าเราเข้าใจหลักการนี้ เราจะไม่ตกไปสู่ความผิดพลาดของการเชื่อในพระเจ้าหลายองค์ ยอห์น 1:14 (“พระวาตะมาบังเกิดเป็นมนุษย์ และอยู่ท่ามกลางเรา”) บอกเราว่า ตอนนั้นพระเจ้าทรงเปิดเผยพระองค์เองอยู่ในร่างมนุษย์ เป็นการเปิดเผยพระองค์เองของพระเจ้าในการมาเป็นเนื้อหนัง คำว่า “เนื้อหนัง” นั้นไม่ว่าจะในพระคัมภีร์เดิมหรือพระคัมภีร์ใหม่ จะพูดถึงชีวิตของมนุษย์ พระยาห์เวห์ได้เสด็จเข้ามาในชีวิตมนุษย์และทรงอยู่ท่ามกลางเรา และเราได้เห็นพระสิริของพระองค์ ในข้อความภาษากรีกว่า “ทรงอยู่ท่ามกลางเรา” เป็นคำเฉพาะว่า “ἐσκήνωσεν” (จากคำกริยา “σκηνώω”) ซึ่งหมายความว่า พระยาห์เวห์ประทับอยู่ในพระเยซูในแบบเดียวกับที่พระองค์ประทับอยู่ในเต็นท์นัดพบ พระองค์ทรงพำนักอยู่ในเต็นท์ท่ามกลางเราและทรงพำนักอยู่ในลัทธิพลาท่ามกลางเรา

เมื่อคุณเข้าใจยอห์น 1:1 คุณจะเข้าใจข้อ 14 ทำไมเราจะต้องนำพระองค์ที่สองเข้ามาด้วยในเมื่อพระยาห์เวห์เองผู้เสด็จเข้ามาในโลก? ที่สรุปเอาไว้ผู้ที่เสด็จมาไม่ใช่พระยาห์เวห์แต่เป็นผู้อื่นนั้นเรามีกรอบความคิดแบบไหนหรือ? พระองค์ที่สองนี้มาจากไหนหรือ? แน่แน่นอนว่าไม่ได้มาจากพระคัมภีร์

เราได้ความคิดที่ผิด ๆ นี้มาได้อย่างไร และผมได้ความคิดที่ผิด ๆ นี้มาได้อย่างไร? ผมรู้แต่วิธีคิดแบบเชื่อว่าพระเจ้าประกอบด้วยหลายพระองค์ แต่โดยพระคุณของพระเจ้า ในที่สุดผมก็ให้เห็นความจริงเมื่อผมทดลองเป็นผู้เป็นเจ้าว่า “ขอทรงเปลี่ยนความคิดจิตใจของข้าพระองค์ใหม่ และขอทรงช่วยให้ข้าพระองค์คิดตามที่พระองค์ทรงต้องการให้ข้าพระองค์คิด” (เปรียบเทียบการรับการเปลี่ยนแปลงจิตใจใหม่ในโรม 12:2) เราต้องคิดตามแนวที่พระคัมภีร์สอน และตามพิธีธรรมจารย์ในมาระโก 12 เข้าใจเป็นอย่างดีว่าพระเจ้านั้นมีแต่องค์เดียว นอกจากพระองค์แล้ว ไม่มีพระเจ้าอื่นอีกเลย คำกล่าวนี้จึงตัดความเป็นไปได้ที่จะส่งพระเจ้าพระองค์อื่นอีกให้เข้ามาในโลกนี้ และถ้าเรายังคงยืนยันกรานว่ามีผู้อื่น

อีกนอกเหนือจากพระยาห์เวห์ที่เสด็จเข้ามาในโลกนี้ ก็มีความเป็นไปได้เดี๋ยวก็คือ พระเจ้าทรงส่งทูตสวรรค์องค์หนึ่งมา แล้วเราพร้อมไหมที่จะบอกว่าพระเยซูทรงเป็นทูตสวรรค์องค์หนึ่ง? และยอห์นก็ไม่เคยบอกว่าพระวาทะคือทูตสวรรค์องค์หนึ่ง แต่พระวาทะก็คือพระยาห์เวห์เอง ซึ่งเป็นความจริงที่มหัศจรรย์ยิ่งกว่าการส่งผู้อื่นเข้ามาในโลกเสียอีก

อันที่จริงคงจะเป็นปัญหาไม่น้อย หากพระยาห์เวห์ทรงส่งผู้อื่นเข้ามาในโลก เพราะว่าพระบิดาจะเป็นผู้ที่นั่งอยู่เฉยๆ ในขณะที่พระองค์ส่งพระบุตรมาตายเพื่อเรา พระบุตรทำทุกอย่าง แล้วพระบิดาทำอะไรบ้าง? พระองค์อาจวางแผนทั้งหมดและหารือกับพระบุตร หรือพระบุตรอาจจะอาสาไปเอง แล้วพระบิดาก็ทรงส่งพระบุตรออกไปพร้อมกับคำอวยพรของพระองค์

ในความเชื่อตรีเอกานุภาพนั้น พระบิดาทรงมีส่วนกับความรอดของเราน้อยกว่าพระเยซูผู้ทำทุกสิ่งเพื่อเรา ถ้าเช่นนั้นจะมีพระบิดาไว้เพื่ออะไร? พระบิดาก็เป็นผู้จัดเตรียมพระบุตรให้ะสิ แต่นั่นเป็นเรื่องตลกที่น่าเศร้า เพราะถ้าพระบิดาส่งพระบุตรมาตายในขณะที่พระบิดาทรงอยู่เบื้องหลังเฉยๆ เราก็น่าจะถามพระองค์ว่า “ประธานโทษพระบิดา ทำไมพระองค์ถึงส่งพระบุตรมา? พระองค์จะเสด็จเข้ามาในโลกนี้เองไม่ได้หรือ?” เท่าที่เรารู้จักพระลักษณะของพระยาห์เวห์ในพระคัมภีร์เดิมนั้นพระองค์จะไม่ส่งใครอื่นมา ความจริงที่น่าอัศจรรย์ก็คือว่า เป็นพระองค์เองที่เสด็จลงมาเพื่อช่วยเราให้รอด และนั่นก็ไม่ได้ขึ้นกับว่าจะมีพระบุตรหรือไม่ ขนาดบิดาที่เป็นมนุษย์ก็ยังมาเองเสียดีกว่าที่บุตรของตนเองจะมาตาย พระเจ้าจะทำสิ่งน้อยกว่าบิดาที่เป็นมนุษย์ไหม? ถ้าคุณเป็นพ่อหรือแม่ คุณจะส่งลูกของคุณเองไปเป็นอันตรายไหม? ผมแทบจะไม่กล้าคิดอย่างนั้นเลย

ยิ่งผมคิดเรื่องความเชื่อในตรีเอกานุภาพผมก็ยิ่งเห็นว่าฟังไม่ขึ้น พระเจ้าของผมไม่ได้เป็นอย่างนั้น นี่จึงไม่แปลกเลยที่เราไม่กระตือรือร้นที่จะนมัสการพระบิดา หากพระองค์ปล่อยให้คนอื่นมารับเอาความทุกข์ทรมานทั้งหมดไว้ ในขณะที่พระองค์ทรงคอยอยู่เบื้องหลังเพื่อเฝ้าจักรวาลไว้ไม่ให้แตกเป็นเสี่ยงๆ พระเจ้าที่เราพูดถึงเป็นพระเจ้าแบบไหนหรือ? ผมยิ่งคิดผมก็ยิ่งถามตัวเองว่า ที่ผ่านมาผมทำอะไรลงไป? เพราะการคิดแบบเชื่อว่าพระเจ้านี้มีหลายองค์นี้เอง ผมจึงมองไม่เห็นพระเจ้าทรงดียวอดเยี่ยมเกินกว่าที่เราจะนึกคิดได้ ที่ให้พระองค์เป็นในความเชื่อตรีเอกานุภาพ

ประกาศกับชาวมุสลิม

เป็นเรื่องไม่ง่ายที่เราจะประกาศความจริงนี้กับชาวมุสลิม เพราะพวกเขาเองก็มีมุมมองด้วยว่าพระเจ้าทรงอยู่ไกล ตามคำสอนสืบทอดของชาวมุสลิมแล้ว พระเจ้าไม่ได้ตรัสกับมุฮัมหมัด²³โดยตรง

²³ Muhammad

แต่ได้ทรงส่งทูตสวรรค์มาเบรียลมาพูดคุยกับเขา การเอาชนะอุปสรรคที่จะให้พวกเขาเห็นความจริงนั้นไม่ใช่จะเอาชนะไม่ได้ แต่จำเป็นจะต้องเปลี่ยนความคิดทั้งหมด เพื่อที่ชาวมุสลิมจะเห็นว่าพระเจ้าไม่ได้ทรงอยู่ไกลเกินจนพระองค์ไม่สามารถจะเสด็จเข้ามาในโลกนี้ได้

เราไม่เคยจะปรับเปลี่ยนคำสอนของเราเพื่อให้เหมาะกับชาวมุสลิม และผมจะไม่ “โอนอ่อนผ่อนตาม” ผมจะไม่อะลุ่มอล่วยกับคำสอนของพระกิตติคุณเพื่อเอาอกเอาใจชาวมุสลิม ผมไม่ใช่คนที่จะอะลุ่มอล่วยกับอะไรก็ตาม เราต้องสั่งสอนความจริง

คุณเห็นว่าคำสอนนี้ยากที่จะยอมรับไหม? ผมก็รับยากเช่นกัน มันไม่ง่ายสำหรับผมที่มีพื้นหลังความเชื่อในตรีเอกานุภาพจะยอมรับเรื่องนี้ ซึ่งก็ยากพอ ๆ กับชาวมุสลิมที่มีพื้นหลังมุสลิมของพวกเขา พวกเขามีข้อได้เปรียบที่เชื่อว่าพระเจ้านั้นมีเพียงองค์เดียว แต่นั่นก็ไม่ได้ช่วยอะไรพวกเขาในเมื่อพวกเขายังติดอยู่กับความคิดที่พระเจ้าทรงอยู่ไกลเกิน นั่นคือเหตุผลที่พระเจ้าของพวกเขาไม่ได้ตรัสกับมุฮัมมัดโดยตรง แต่ต้องส่งทูตสวรรค์องค์หนึ่งไปพูดคุยกับเขา มันไม่ใช่เรื่องง่ายเลยที่ชาวมุสลิมจะเอาชนะวิธีคิดแบบนี้ เว้นแต่ว่าพวกเขาจะอยากฟังความจริง

ผมต้องการชี้แจงให้ชัดเจนว่า ผมไม่ได้มาเชื่อว่าพระเจ้านั้นมีเพียงองค์เดียวเพียงเพื่อจะให้ชาวมุสลิมยอมรับพระกิตติคุณได้ง่ายขึ้น ความจริงแล้วการเปิดเผยให้เห็นว่าพระยาห์เวห์เองได้เสด็จเข้ามาในโลกก็ไม่ได้ทำให้งานนี้ง่ายขึ้นสำหรับเราเลย ความจริงที่พระยาห์เวห์เสด็จเข้ามาในโลกนี้จะเป็นเรื่องยากมากที่ชาวมุสลิมจะยอมรับ แต่พระเจ้าทรงมีคนของพระองค์ที่จะฟังความจริงและผมคิดว่าคุณอยู่ในบรรดาผู้ที่พระยาห์เวห์ได้ทรงเลือกไว้ ไม่เช่นนั้นก็คงไม่มีเหตุผลอะไรที่คุณจะยังอยู่กับเราที่นี่ หลังจากที่คุณเองต้องต่อสู้กับคำสอนในเรื่องนี้ พวกคุณก็คงจะหายหน้ากันไปนานแล้ว มันยากสำหรับตัวผมเองด้วยที่จะยอมรับ แต่ความจริงก็คือความจริง ถ้าสิ่งที่เรากำลังสอนไม่เป็นความจริง ก็จงกลับไปตามทางของคุณเถอะ แล้วไม่ต้องมาพัวพันกับเรื่องนี้ แต่ถ้ามันเป็นความจริง เราก็ต้องปฏิบัติตามไม่ว่าจะต้องแลกด้วยอะไรก็ตาม

ความล้าลึกที่ยิ่งใหญ่

เปาโลกล่าวว่า “เราต้องยอมรับว่า ความล้าลึกแห่งทางของพระเจ้านั้นยิ่งใหญ่มาก คือพระองค์ผู้ทรงปรากฏอยู่ในเนื้อหนัง²⁴ ได้รับการพิสูจน์ว่าชอบธรรมโดยพระวิญญาณ เหล่าทูตสวรรค์ก็เห็น ได้ถูก

²⁴ ฉบับภาษากรีกและภาษาอังกฤษ และฉบับไทยคิงเจมส์แปลว่า “ในเนื้อหนัง” (พระเจ้าทรงปรากฏในเนื้อหนัง)–ผู้แปล

ประกาศออกไปยังบรรดาประชาชาติ ได้รับการเชื่อวางใจในโลก และได้ถูกรับขึ้นไปด้วยพระสิริ” (1 ทิโมธี 3:16 ฉบับ NASB)

คุณกำลังอ่านข้อนี้แบบผู้เชื่อว่าพระเจ้ามีเพียงองค์เดียว หรือแบบผู้เชื่อว่าเจ้ามีหลายองค์? ใครคือ “พระองค์” ที่ปรากฏในเนื้อหานั้นหรือ? ถ้าคุณเป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ คุณจะพูดว่าเป็น “พระคริสต์” แต่ถ้าเป็นเช่นนั้นจะเป็นความล้าลึกได้อย่างไร? แต่ถ้าเป็นพระยาห์เวห์ผู้เสด็จมาในเนื้อหานั้น นั่นก็จะเป็นความล้าลึกที่ยิ่งใหญ่จริงๆ

การพิสูจน์ในการตีความว่าใครคือ “พระองค์” ผู้ที่กำลังถูกกล่าวถึงนั้น เราต้องย้อนไปช้อก่อนหน้านั้นหนึ่งข้อที่ว่า “ข้าพเจ้าเขียนเพื่อท่านก็จะได้ว่าควรประพฤติตัวอย่างไรภายในครอบครัวของพระเจ้า ซึ่งเป็นคริสตจักรของพระเจ้าผู้ทรงพระชนม์ อันเป็นเสาหลักและรากฐานแห่งความจริง” (1 ทิโมธี 3:15 ฉบับ NASB) ตรงนี้มีการกล่าวถึง “พระเจ้า” สองครั้ง แต่ไม่มีการอ้างถึงพระคริสต์ ดังนั้น “พระองค์” ในข้อ 16 จึงหมายถึงพระเจ้า เราเห็นการอ้างถึงพระเยซูสามช้อก่อนหน้านั้น แต่ไม่มีการอ้างถึงพระเยซูในบริบทตรงนี้ ความล้าลึกที่ยิ่งใหญ่และน่าอัศจรรย์ก็คือว่า พระเจ้าเองซึ่งก็คือพระยาห์เวห์ ได้ถูกเปิดเผยในเนื้อหานั้น

ความสัมพันธ์ของเรากับพระเจ้า

ผมขอย้ำอีกครั้งว่า ความกังวลของเราไม่ใช่เรื่องของวิชาการและก็ไม่เกี่ยวข้องกับศาสนศาสตร์ เช่นนั้น สิ่งที่ผมกังวลมากที่สุดก็คือเรื่องความสัมพันธ์ของเรากับพระเจ้าผู้ทรงพระชนม์อยู่ แล้วจะเป็นเช่นนั้นได้อย่างไร?

เราเพิ่งได้อ่านเกี่ยวกับ “คริสตจักรของพระเจ้าผู้ทรงพระชนม์” (1 ทิโมธี 3:15) เราควรจะเป็นคริสตจักรของพระเจ้าผู้ทรงพระชนม์ หรือเป็นคริสตจักรของพระยาห์เวห์ผู้ทรงพระชนม์ คริสตจักรเป็นทั้งพระวิหารของพระเจ้าและพระกายของพระคริสต์ เราไม่ได้พูดถึงคริสตจักรว่าเป็น “พระกายของพระเจ้า” แต่เป็น “พระกายของพระคริสต์” เพราะพระคริสต์ทรงเป็นศิระษะของพระกาย เราจะบอกเอกลักษณ์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ก็จากส่วนศิระษะของเขา ศิระษะของเขา ที่ไม่ใช่เส้นผมหรือไบหู แต่จากไบหน้าของเขา ผมจำคุณได้จากไบหน้าของคุณและคุณก็รู้จักผมจากไบหน้าของผม เราจำพระกายของพระคริสต์ได้ก็จากศิระษะหรือไบหน้า แต่เมื่อพูดถึงพระวิหาร เราจะพูดว่า “พระวิหาร

ของพระเจ้า” มากกว่าจะพูดว่า “พระวิหารของพระคริสต์” (1 โครินธ์ 3:17)²⁵ เราเป็นคริสตจักร และพระวิหารของพระยาห์เวห์ผู้ทรงพระชนม์

ผมมีความกังวลอย่างยิ่งเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของผู้ร่วมงานของเรากับพระเจ้า ผมไม่เห็นว่าคุณจะมีความสัมพันธ์กับพระยาห์เวห์พระเจ้าได้อย่างไร ถ้าผู้ที่คุณอธิษฐานด้วยและนมัสการอยู่คือพระเยซู คุณได้กันพระยาห์เวห์ออกไปจากชีวิตของคุณแล้ว จากความคิดของคุณ และจากสารบบของคุณ เช่นนี้แล้วคุณจะมีความสัมพันธ์กับพระเจ้าผู้ทรงพระชนม์ได้อย่างไร?

ผมเกรงว่าความเชื่อในตรีเอกานุภาพได้แยกคุณออกจากการมีชีวิตที่สัมพันธ์กับพระเจ้า คุณจะมีความสัมพันธ์กับพระเจ้าได้อย่างไรในเมื่อพระองค์ไม่ได้เป็นศูนย์กลางของชีวิตคุณ และดังนั้นคุณก็จะไม่สามารถรักพระยาห์เวห์ด้วยสุดใจ สุดจิต สุดความคิด สุดกำลังของคุณได้? คุณได้สับเปลี่ยนบุคคลอื่นซึ่งก็คือพระเยซูคริสต์มาแทนที่พระยาห์เวห์พระเจ้า และคุณก็ทำเช่นนี้แม้ว่าพระเยซูจะต้องการให้คุณทำก็ตาม เราประกาศว่าพระเยซูเป็นองค์เจ้านายและอาจารย์ของเรา แต่เราก็ไม่ได้ทำตามที่พระองค์ตรัส ในตอนสรุปท้ายของคำเทศนาบนภูเขา พระเยซูตรัสว่า “ทำไมพวกท่านจึงเรียกเราว่า ‘พระองค์เจ้าข้า พระองค์เจ้าข้า’ แต่ไม่ได้ทำตามสิ่งที่เราบอกนั้น” เรามักจะคิดว่าพระเยซูกำลังตรัสกับคนอื่นไม่ใช่กับเรา เราสั่งสอนถ้อยคำเหล่านี้กับคนอื่น แต่ตัวเรากลับเป็นคนที่พูดว่า “พระองค์เจ้าข้า พระองค์เจ้าข้า” แล้วไม่ทำตามที่พระองค์ตรัสเสียเอง และพระเยซูทรงสอนอะไรเราหรือ? พระองค์ทรงสอนว่า คุณต้องรักพระยาห์เวห์พระเจ้าของคุณจนหมดหัวใจ หมดจิตวิญญาณ หมดความคิด และหมดกำลังของคุณ

เราเป็นทางนั้น

เป็นเรื่องที่น่าสังเกตว่าหลายคนยกอ้างยอห์น 14:6 ที่ว่า “เราเป็นทางนั้น เป็นความจริง และเป็นชีวิต” มาเป็นข้อพิสูจน์ว่าพระเยซูทรงเป็นพระเจ้า แต่คุณเห็นคำว่า “พระเจ้า” ที่ไหนในข้อนี้ไหม? เราอ่านข้อความตามความคิดของเราโดยที่ไม่มีในตัวบท คำกล่าวที่ว่า “เราเป็นทางนั้น” จะพิสูจน์ได้อย่างไรว่าพระเยซูทรงเป็นพระเจ้า? ทางจะชี้ให้คุณไปยังจุดหมายปลายทาง แต่ไม่ได้เป็นจุดหมายปลายทางเสียเอง พระเยซูทรงเป็นทางไปยังจุดหมายปลายทางนั้น ความจริงและชีวิตมาพร้อมกันทาง เพราะจะอธิบายว่าเป็นทางแบบไหน ซึ่งก็คือเป็นทางแห่งความจริง ทางแห่งชีวิต

²⁵ 1 โครินธ์ 3:16-17 “ท่านทั้งหลายรู้แล้วไม่ใช่หรือว่าพวกท่านเป็นวิหารของพระเจ้า และพระวิญญาณของพระเจ้าสถิตอยู่ในพวกท่าน? ถ้าใครทำลายวิหารของพระเจ้า พระเจ้าจะทรงทำลายคนนั้น เพราะวิหารของพระเจ้าเป็นที่บริสุทธิ์และพวกท่านเป็นวิหารนั้น”

เวลาผมขับรถจากเมืองมอนทรีออลไปโตรอนโต ผมจะใช้ทางหลวงสายทรานส์แคนาดาทุกครั้ง บางทีผมน่าจะหยุดกลางทางวันไหนสักวัน จะได้ลงไปทอดทางหลวงนี้เสียหน่อย! ผมรักทางนี้! แม้คุณจะบอกผมว่าทางนี้เป็นทางเดียวที่จะพาไปถึงเมืองโตรอนโต ผมก็จะบอกว่า “ลิมโตรอนโตไปได้เลย ผมรักทางนี้มากจนผมจะกางเต็นท์บนทางสายทรานส์แคนาดาอยู่ตรงนี้แหละ!” คุณก็คงคิดว่าผมเสียดสีไปแล้วแน่ๆ!

เรามักจะหลงประเด็นได้ง่ายๆ ทางจะนำคุณไปถึงจุดหมายปลายทางของคุณ เราพูดถึงทางแต่เรากลับลืมจุดหมายปลายทางที่ทางจะพาเราไปถึง พระเยซูไม่ได้ตรัสว่า “เราเป็นจุดหมายปลายทางนั้น” แต่ตรัสว่า “เราเป็นทางนั้น” ที่นำเราไปถึงพระบิดา พระเยซูเสด็จมาเพื่อจะนำเราไปหาพระเจ้า แต่เราก็กังไม่เข้าใจเรื่องนี้ หลายคนอ้างข้อยอห์น 14:6 เพื่อพิสูจน์ความเป็นพระเจ้าของพระเยซู ผมเองต้องเกาหัว เพราะผมก็ได้ทำอย่างนั้นเหมือนกัน ข้อพระคัมภีร์นี้พิสูจน์ความเป็นพระเจ้าของพระเยซูได้อย่างไร? พระเยซูเป็นความจริงและเป็นชีวิต แต่ทั้งสองสิ่งนี้เป็นเพียงส่วนที่มาด้วยกันและอธิบายถึงทางนั้นว่า เป็นทางของความจริง เป็นทางของชีวิต ที่นำเราไปสู่ความจริงและสู่ชีวิต

เมื่อคุณกำลังขับรถกลับบ้าน คุณก็หยุดอยู่บนทางหลวงและอยู่ที่นั่นเลย เพราะทางมีความสำคัญมากกว่าจุดหมายปลายทาง! เราคงนึกภาพออกที่พระเยซูจะตรัสว่า “ช่างน่าสลดใจจริง นีหรือสาวกของเรา? เราไม่ได้พูดไว้อย่างชัดเจนหรือหรือว่า เราเป็นทางที่จะไปถึงพระยาห์เวห์?”

เราไม่ได้กำลังบอกว่าพระเยซูไม่สำคัญ พระองค์มีความสำคัญมากเพราะเราต้องการทางที่จะพาเราไปถึงจุดหมายปลายทางของเรา ผมต้องการทางสายทรานส์แคนาดาที่จะพาผมไปถึงโตรอนโต แต่เราต้องไม่สับสนเรื่องทางกับจุดหมายปลายทาง ไม่เช่นนั้นเราจะหลงประเด็นจนผิดพลาดไป และถ้าเราไม่ได้มีชีวิตที่มีความสัมพันธ์กับพระยาห์เวห์ เราก็ตำหนิพระเยซูไม่ได้ เพราะพระองค์ได้ทรงจัดเตรียมหนทางให้กับเราแล้ว ที่จะมาถึงพระบิดาได้

เมื่อองค์ผู้เป็นเจ้าทรงเปิดใจและตาของเรา เราก็กะเริ่มจากพระคัมภีร์และพระคัมภีร์ต่อไปมากขึ้นเพื่อจะดูความจริง ในเวลาเดียวกันเราจะได้เห็นถึงความโง่เขลาของวิธีการคิดแบบเก่าของเรา

เราเป็น

หลายคนตีความคำว่า “เราเป็น” (I am) ในยอห์น 14:6 ว่าเป็น “เราเป็นผู้ที่เราเป็น” ที่เป็นคำกล่าวของพระยาห์เวห์ แต่คำว่า “เราเป็น” (หรือ “ข้าพเจ้าเป็น”) มีปรากฏหลายครั้งในพระกิตติคุณยอห์น แต่เราได้เลือกเอามาสองสามข้อตามใจชอบเพื่อจุดประสงค์ของเราเอง และที่ผ่านมามีคนทำเช่นนั้นด้วยจนกระทั่งผมได้เห็นว่ามีคำ “I am” ถึงสี่สิบครั้งในพระกิตติคุณยอห์น และมีหนึ่งครั้งที่ผู้

พูดเป็นคนอื่นที่ไม่ใช่พระเยซู หลังจากที่ชายตาบอดได้รับการรักษาจากพระเยซู ก็มีคนถามเขาว่าเขาเป็นคนที่พวกเขาเคยรู้จักมาตลอดใช่ไหม ชายตาบอดตอบว่า “I am” (“ข้าพเจ้าเป็น” ยอห์น 9:9) ในภาษากรีกนั้น คำที่กล่าวมานี้ก็คือคำเดียวกันเดียวกับ “เราเป็น” (“I am”) ที่พระเยซูตรัสว่า “เราเป็นทางนั้น” (“I am the way”) แต่ถ้าเราจะเอาตามเหตุผลของผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ ก็น่าจะสันนิษฐานว่าชายตาบอดผู้นี้ก็กำลังอ้างความเป็นพระเจ้าเช่นกัน คำสอนของความเชื่อในตรีเอกานุภาพไม่เห็นเหตุผลอย่างอื่นที่พระเยซูตรัสว่า “เราเป็นทางนั้น” นอกจากว่าจะเป็นการอ้างความเป็นพระเจ้า เพราะสำหรับพวกเขาแล้ว “เราเป็น” หมายความว่าพระเยซูต้องเป็นพระเจ้า แต่กลับไม่มีใครเอื่อยอะไรเลยถึงชายตาบอดคนนี้ คริสเตียนส่วนใหญ่จะไม่ค่อยรู้ภาษากรีก แต่ถ้าพวกเขาตรวจสอบจากภาษากรีกได้ พวกเขาจะเห็นว่า “I am” เป็นคำเดียวกันเดียวกับ “ἐγώ εἰμι” (คำกล่าวมีว่า ἐκεῖνος ἔλεγεν ὅτι ἐγώ εἰμι ซึ่งแปลว่า ตัวเขาเองพูดว่า “เราเป็น”) พระคัมภีร์ภาษาอังกฤษฉบับต่างๆจะแปลคำนี้ว่า “ข้าพเจ้าเป็นคนนั้น” (“I am the man”) แต่ตามจริงแล้วภาษากรีกกล่าวตรงตัวแคว่ว่า “ข้าพเจ้าเป็น” (“I am”) แทนที่จะเป็น “ข้าพเจ้าเป็นคนนั้น” (“I am the man”)

คริสเตียนทั้งหลายใช้ “เราเป็น” เป็นคำเรียกพระเจ้าในตรีเอกานุภาพ เพราะมันคล้ายกับคำที่เราเห็นในอพยพ 3:14 ที่พระยาห์เวห์ตรัสกับโมเสสว่า “เราเป็นผู้ซึ่งเราเป็น” แต่ถ้าคุณดูภาษากรีก คุณจะเห็นว่าพระยาห์เวห์ไม่ได้ตรัสว่า “เราเป็น” เสียทีเดียว คำภาษากรีกก็คือ “ἐγώ εἰμι ὁ ὢν” นี่แปลเป็นภาษาอังกฤษว่า “เราเป็นที่เราเป็น” ซึ่งแตกต่างจาก “เราเป็น” (ἐγώ εἰμι) ธรรมดาๆใน ยอห์น 14:6

คำว่า “เราเป็น” ไม่ได้พิสูจน์ว่าพระเยซูทรงเป็นพระเจ้า สิ่งสำคัญนั้นไม่ได้อยู่ที่ “เราเป็น” แต่อยู่ที่ว่า “เราเป็น” หมายถึงอะไร ในอพยพ 3:14 “เราเป็น” (ἐγώ εἰμι) มากับ ὁ ὢν เราจึงมีคำว่า “เราเป็นผู้ที่เป็น” หรือ “เราเป็นผู้ที่เป็นอยู่” หรือ “เราเป็นผู้ที่ทำให้สิ่งทั้งหลัสดำรงอยู่” แต่คำ “เราเป็น” ในตัวของมันเองแล้ว ไม่ได้พิสูจน์ความเป็นพระเจ้าแต่อย่างใด แต่ “ὁ ὢν” ในส่วนหลังต่างหากที่สำคัญ ความจริงแล้ว “ὁ ὢν” เป็นคำที่นิยมกันมากในหมู่ผู้เปลี่ยนศาสนาที่พูดภาษากรีกเพื่ออ้างถึงพระเจ้าผู้ทรงเป็น “เราเป็น” สำหรับพวกเขาแล้วคำว่า “เราเป็น” ที่อ้างถึงพระเจ้านั้นไม่ได้อยู่ที่ส่วนแรก (ἐγώ εἰμι) แต่อยู่ที่ส่วนหลัง (ὁ ὢν) ซึ่งทั้งสองส่วนแปลเป็นคำภาษาอังกฤษว่า “I am” ในภาษาอังกฤษนั้น “เราเป็นผู้ที่เราเป็น” ให้ความเข้าใจผิดๆว่า “เราเป็น” ในส่วนแรกเหมือนกันกับ “เราเป็น” ในส่วนหลัง ทั้งที่จริงๆแล้วทั้งสองคำเป็นคำที่ต่างกันภาษากรีก

ต้นตอของปัญหาไม่ได้อยู่ที่ตัวข้อความ แต่อยู่ที่วิธีที่เราอ่านข้อความตามความคิดของเราซึ่งไม่มีอยู่ในตัวบท “เราเป็น” ในพระกิตติคุณยอห์นนั้นไม่ได้หมายความว่าเกินจากความหมายทั่วไป ในภาษาอังกฤษหรือภาษาอื่นนั้นสิ่งที่เน้นใน “เราเป็นทางนั้น” ไม่ได้อยู่ที่ “เราเป็น” มากนัก แต่อยู่ที่ “เราเป็นทางนั้น เป็นความจริง และเป็นชีวิต” เมื่อคุณเน้นสิ่งที่ผิด คุณก็จะได้ข้อสรุปที่ผิด

สุดท้ายนี้ ผมขอวิงวอนให้คุณดำเนินชีวิตที่มีความสัมพันธ์กับพระเจ้าผู้ทรงพระชนม์อยู่ พระเยซูเสด็จมาเพื่อจุดประสงค์ที่จะนำเรามาถึงพระเจ้า ถ้าเรานำตัวเองไปหาพระเยซูแทนที่จะไปหาพระเจ้า นั่นก็คงเป็นเรื่องที่น่าเศร้าที่สุด พระยาห์เวห์ได้เสด็จเข้ามาในโลกนี้และประทับอยู่ในพระคริสต์ ด้วยจุดประสงค์พิเศษก็คือ “พระเจ้าทรงอยู่ในพระคริสต์ ทรงให้โลกนี้คืนดีกับพระองค์” (2 โครินธ์ 5:19)²⁶ แต่เราก็คิดว่าภารกิจของเราคือการนำคนมาหาพระคริสต์ ไม่ใช่มาหาพระเจ้า แม้แต่ในการประกาศข่าวประเสริฐก็ได้ออกไปนอกกลุ่มนอกรทาง แต่นั่นไม่ใช่จุดประสงค์ที่พระเยซูเสด็จมา เพราะว่าพระองค์ทรงเป็นแค่ทางที่จะไปถึงพระบิดา พระเยซูไม่ใช่จุดหมายปลายทาง และก็ไม่เคยอ้างว่าทรงเป็นจุดหมายปลายทาง เราตั้งให้พระองค์ทรงเป็นในสิ่งที่พระองค์ไม่ได้เป็น และไม่ต้องการจะเป็น พระเยซูทรงต้องการให้คุณดำเนินชีวิตที่มีความสัมพันธ์กับพระเจ้า ผู้ทรงทำให้เราคืนดีกับพระองค์เองทางพระคริสต์ คุณได้คืนดีกับพระองค์ไหม? หรือว่าคุณได้คืนดีแต่กับพระคริสต์? ผมขอวิงวอนให้คุณเข้ามามีชีวิตที่มีความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งกับพระยาห์เวห์พระเจ้า

---

²⁶ แปลตามต้นฉบับภาษาอังกฤษและภาษากรีก “God was in Christ” (θεὸς ἦν ἐν Χριστῷ) ฉบับไทยคิงเจมส์แปลตรงกันว่า “คือพระเจ้าผู้สถิตในองค์พระคริสต์ ทรงให้โลกนี้คืนดีกันกับพระองค์เอง” ฉบับภาษาไทยฉบับอื่นๆไม่ได้แปลส่วนนี้ (ผู้แปล)